

LANGTIDSPLAN 2018
KOMMUNEPLANENS AREALDEL
2020 - 2032

PLANBESKRIVELSE

GJØVIK KOMMUNE

Sektor for Samfunnsutvikling

Vedtatt 29. oktober 2020

INNHALDSFORTEGNELSE:

1. INNLEDNING	5
1.1 Hensikten med kommuneplanen.....	5
2. PLANGREP	6
2.1 Gjøvik skal bli mer by.....	6
2.1.1 Byutvikling og fortetting.....	6
2.1.2 Flerkjernestruktur - senterstruktur.....	8
2.1.3 Kulturminner og bygningsvern	10
2.1.4 Sykehustomt.....	11
2.2. Gjøvik skal være en attraktiv universitetsby.....	12
2.2.1 Campusutvikling	12
2.2.2 Sammenknytting av campus og sentrum	12
2.2.3 Studentboliger	13
2.3 Gjøvik skal drive offensiv næringsutvikling.....	14
2.3.1 Næringsutvikling.....	14
2.3.2 Handel.....	15
2.3.3 Landbruk.....	17
2.3.4 Turisme	17
2.3.5 Veg og baneforbindelser.....	17
2.3.6 Kollektivknutepunkt.....	19
2.3.7 Parkering.....	19
2.4 Gjøvik skal være ledende miljø- og klimakommune	21
2.4.1 Klima- og miljøvennlig transportsystem og utbyggingsmønster.....	21
2.4.2 Bærekraftig utbygging og energiløsninger	22
2.4.3. Bevare viktige naturområder og naturressurser.....	24
2.5 Gjøvik skal ha velferd, trygghet og livskvalitet.....	27
2.5.1 Barn og unges interesser	27
2.5.2 Folkehelse og inkludering	27

2.5.3	Offentlig og privat tjenestetilbud.....	29
2.5.4	Risiko og sårbarhet	29
2.5.5	Stedsutvikling	29
2.5.6	Universell utforming	30
3.	PLANBESKRIVELSE	31
3.1	Bebyggelse og anlegg	31
3.1.1	Boligbebyggelse	31
3.1.2	Fritidsbebyggelse.....	35
3.1.3	Sentrumsformål.....	36
3.1.4	Forretninger.....	39
3.1.5	Offentlig eller privat tjenesteyting.....	40
3.1.6	Fritids- og turistformål	42
3.1.7	Råstoffutvinning	43
3.1.8	Næringsbebyggelse.....	43
3.1.9	Idrettsanlegg.....	45
3.1.10	Grav og urnelund.....	46
3.1.11	Kombinert bebyggelse og anleggsformål	46
3.1.12	Annen nærmere angitt bebyggelse - bybebyggelse	47
3.1.13	Annen nærmere angitt bebyggelse - kommunaltekniske anlegg	47
3.2	Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur	47
3.2.1	Veg	47
3.2.2	Bane.....	47
3.2.3	Parkeringsplasser.....	48
3.2.4	Hovednett for sykkel.....	48
3.2.5	Kollektivknutepunkt	50
3.3	Grønnstruktur	50
3.3.1	Grønnstruktur.....	50
3.3.2	Naturområder.....	51
3.3.3	Friområder	53
3.3.4	Parkområder	54
3.4	Forsvaret	55
3.5	Landbruks-, natur-, og friluftsmål (lnf).....	55

3.5.1 Lnf- landbruk og gårdstilknyttet næringsvirksomhet.....	55
3.5.2 Lnf-areal for spredt boligbebyggelse	56
3.5.3 Lnf-areal for spredt fritidsbebyggelse.....	56
3.6 Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone	57
3.6.1 Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone.....	57
3.6.2 Småbåthavn	58
3.6.3 Fiske.....	58
3.6.4 Naturområder.....	58
3.6.5 Friluftsområder	58
3.7. Hensynssoner.....	59
3.7.1 Støysone	59
3.7.2 Faresone for flom	59
3.7.3 Faresone for høyspentledninger.....	59
3.7.4 Faresone for skred	60
3.7.5 Sikringssone for vannforsyning	60
3.7.6 Sikringssone ved Raufoss industripark.....	60
3.7.7 Faresone ved ammunisjonsdeponi i Mjøsa	60
3.7.8 Infrastruktursone med tilknytningsplikt for fjernvarme	60
3.7.9 Båndleggingssone etter kulturminneloven.....	61
3.7.10 Båndleggingssone etter naturvernloven	61
3.7.11 Båndleggingssone - byggeforbudsone langs kraftledninger	62
3.7.12 Hensynssone for landskap	62
3.7.13 Hensynssone for kulturmiljø.....	63
3.7.14 Gjennomføringssone - krav om felles planlegging	64
4. PROSESS, FØRINGER OG PLANDOKUMENTER.....	65
4.1 Planprosess og medvirkning.....	65
4.2 Viktige føringer	66
4.3 Plandokumenter og kunnskapsgrunnlag	67
4.4 Naturgitte betingelser	69

1. INNLEDNING

1.1 Hensikten med kommuneplanen

Visjonen for kommuneplanens samfunnsdel er *Universitetsbyen Gjøvik - ledende i bærekraftig vekst og utvikling*. Dette er visjonen som blir lagt til grunn for identitetsbygging og arbeid for utvikling av gjøviksamfunnet og Gjøvik kommune. Hvordan arealene blir benyttet er av stor betydning i denne sammenheng. Denne bruken vil alltid være en avveining mellom bruk og vern, mellom ønsker og faktiske muligheter.

Kommuneplanen er derfor et viktig redskap for å planlegge langsiktig og se disse elementene i sammenheng. I kommuneplanens samfunnsdel er det tatt stilling til Gjøviks langsiktige mål og strategier. Kommuneplanens arealdel på sin side fanger opp disse samfunnstrekkene og redegjør for hvilke konsekvenser dette får for arealbruken i kommunen. Plankartet med bestemmelser er et juridisk bindende dokument.

Kommuneplanens arealdel skal bidra til å oppnå målene i kommuneplanens samfunnsdel, og da spesielt de langsiktige arealstrategiene. Følgende overordnede plangrep er prioritert for å tilrettelegge for ønsket samfunnsutvikling:

- Gjøvik skal bli mer by - et urbant og attraktivt regionscenter ved Mjøsa.
- Gjøvik skal være attraktiv universitetsby - med teknologikompetanse og innovasjonskraft.
- Gjøvik skal drive offensiv næringsutvikling - for bedriftsetableringer og arbeidsplassvekst.
- Gjøvik skal være ledende miljø- og klimakommune - kjent for bærekraftige prioriteringer.
- Gjøvik skal ha velferd, trygghet og livskvalitet - med gode kommunale tjenester og tilbud.

Hensikten med kommuneplanen er å sikre en helhetlig og forsvarlig arealutnytting som skjer i samspill med de langsiktige utviklingstrekkene kommunen står ovenfor. Gjennom denne revisjonen av kommuneplanen ønsker kommunen å justere og konkretisere arbeidet som ble lagt ned i kommuneplanen fra 2014.

Det er nye hensyn som har kommet til, og nye prioriteringer man ønsker å følge opp. Spesielt viktig i denne sammenheng er det faktum at Gjøvik har blitt en universitetsby. Beslutningen om at Mjøsseykehuset skal ligge ved Mjøsbrua er også viktig å følge opp i planen. Utover dette er det pågående prosess med konseptvalgutredning for RV.4 og Gjøvikbanen, og spennende utviklingsplaner for Huntonstranda og Hovdetoppen. I løpet av planperioden har kommunen vedtatt ny kommunedelplan for klima med et høyt ambisjonsnivå. Oppfølging av klimaplanen er derfor et viktig tema i denne revisjonen.

Kommuneplanens arealdel skal bidra til effektive og gode plan- og byggesaksprosesser.

2. PLANGREP

2.1 Gjøvik skal bli mer by

- et urbant og attraktivt regionsenter ved Mjøsa

Hovedmål:

Gjøvik ønsker å ha kompakte, attraktive og levende bysentrum og bydelssentre. Arealer for boliger, arbeidsplasser, handel og serviceinstitusjoner bør bli bygd ut med differensiert, men høy tetthet og ligge nært kollektivknutepunktene, slik at de ulike funksjonene er tilgjengelige for flest mulig i gang- og sykkelavstand, med bane og/eller buss, jf. ATP Gjøvik.

2.1.1 Byutvikling og fortetting

De overordnede grepene for byutvikling er forankret i Byvisjon 2030. Byvisjon 2030 er en samordnet areal- og transportstrategi for utviklingen av Gjøvik, som ble utarbeidet i ATP-prosjektet i 2011.

Figur 1: Illustrasjon fra Byvisjon 2030.

Gjøvik kommune skal være en ledende miljø- og klimakommune. En samordnet og ambisiøs bolig-, areal- og transportplanlegging er en forutsetning for å sikre en bærekraftig utvikling av kommunen. Dersom Gjøvik skal nå målet må bolig-, areal-, og transportplanleggingen være fremtidsrettet.

Det er nødvendig med tettere arealutnyttelse og kortere avstander. Det bidrar til at det blir enklere å gjøre miljøvennlige valg i hverdagen. Samtidig blir behovet for å ta i bruk nye områder redusert, og det blir mulig å sikre landbruksområder, friluftsområder og naturverdier.

Fortetting er en sentral strategi for byutviklingen som gir flere positive effekter. Korte avstander gjør det enklere for flere å være aktive i hverdagen siden flere kan gå og sykle til sine daglige gjøremål. Flere bor tett på kollektivtilbudet, og biltrafikken blir redusert. I sum gir dette positive konsekvenser for klima, miljø og folkehelsen. Byen skal derfor bygges innover med fortetting og utfylling av ledige arealer for å skape 1000-metersbyen.

Unødvendig biltrafikk i sentrum skal unngås, og det skal legges til rette for sentrumparkering tett på sentrumskjernen.

Utfordringen er å legge til rette for å fortette på en måte som er tilpasset Gjøvik. Å fortette i Gjøvik-skala tar hensyn til byens størrelse, natur, historie, eksisterende bebyggelse og vekstpotensial. Fortetting må skje med kvalitet slik at byen blir attraktiv å leve og oppholde seg i. Gjøvik by skal være et attraktivt regionsenter i Gjøvik-regionen og i Mjøsbyen med et urbant preg. Utvikling av urbane byrom, sosiale møteplasser i bakgårder, høy kvalitet på arkitektur og byromsutforming, flerbruk av bygninger, forretnings- og bevertningslokaler på gateplan, og prioritering av gående og syklende skal bidra til at Gjøvik får et mer urbant preg. Kvalitetene ved verneverdige bygg og kulturmiljøer skal også vektlegges i byutviklingen slik at den historiske identiteten til byen blir videreført.

Gjøvik sentrum skal være tyngdepunktet i kommunen for handel, tjenester, arbeidsplasser, kulturtilbud, boliger, og urbane møteplasser og byrom.

Hunnselva går igjennom sentrum, og det er kort avstand til Mjøsa. Disse naturkvalitetene skal utnyttes i den videre byutviklingen. Sentrum skal knyttes bedre sammen med Mjøsa og Hunnselva. Det er gjennomført en arkitektkonkurranse for Mjøsstranda/Huntonstranda, og disse områdene skal utvikles som en del av sentrum. «Byen ved vandet» utviklet av Urban Power ble vinneren av arkitektkonkurransen, og idéer fra forslaget vil bli benyttet i den videre planleggingen av området.

Figur 2: Illustrasjon fra «Byen ved vandet»

Funn av metangass innenfor dette området medfører behov for nye vurderinger knyttet til fremtidig bruk av arealet, både i forhold til kortsiktig og langsiktig bruk av området.

Det er nødvendig å gjennomføre tiltak som bidrar til å bygge ned barrierene RV.4 og Gjøvikbanen som ligger mellom sentrum og Mjøsa. Løsningsalternativer blir utredet i mulighetsstudie for RV.4 gjennom byen, og blir sentrale plantema i en ny sentrumsplan og områdeplanen for Huntonstranda.

Hunnselva skal utnyttes til byutviklingstiltak som en gjennomgående blågrønn åre mellom Hunndalen og elveoset ved Mjøsa med elvepromenade med innslag av kunst og kultur. Utvikling av Farverikvartalet er et viktig grep for å knytte byen nærmere Hunnselva.

Strategier:

- Det er innarbeidet egen bestemmelse om *byform* i § 7-3 med viktige prinsipper for utvikling av byen.
- Den indre sentrumssonen er angitt med sentrumsformål, og skal bidra til å skape 1000-meters byen. Kjøpesenteret CC og områdene ved Gjøvik skystasjon er innarbeidet i sentrumsformålet.
- Den ytre sentrumssonen er angitt med nytt formål i plankartet - bybebyggelse. I gjeldende plan var det en differensiert formålsbruk i denne sonen. Bybebyggelse er et egnet formål for disse områdene som skal ha en bymessig struktur og karakter. Formålet omfatter både byutviklingsområdene på Huntonstranda/Mjøsstranda og eldre kvartalsbebyggelse som omkranser sentrumskjernen. Byutviklingsområdene ved Mjøsa skal bidra til at byen blir knyttet bedre mot Mjøsa, uten at sentrum blir forflyttet.

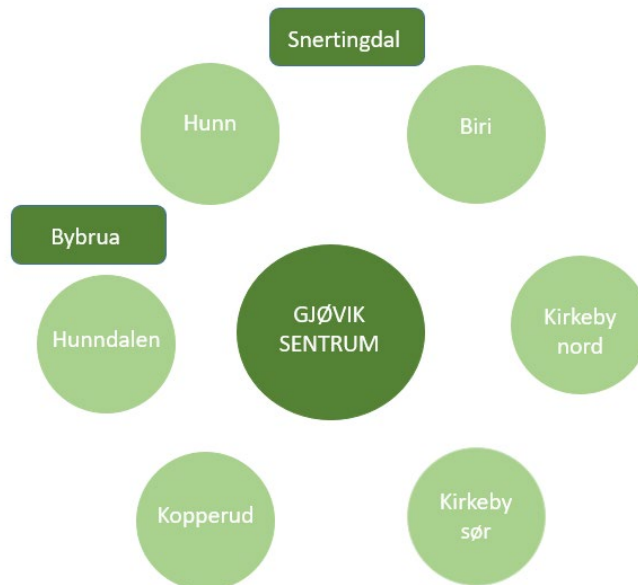
Videre arbeid:

- Utarbeide sentrumsplan som inkluderer revisjon av verneplan for Gjøvik sentrum
- Avklare innhold i kulturhus og lokalisering
- Avklare utviklingsmulighetene på Huntonstranda
- Utarbeide områdereguleringsplan for Huntonstranda
- Slutføre arbeidet med strandsoneplanen, jf. kap. 2.4.3

2.1.2 Flerkjernestruktur - senterstruktur

Flerkjernestrukturen for Gjøvik er definert slik figuren under viser. Dette er senterstrukturen i kommunen. Gjøvik sentrum er «hovedkjernen» som regionalt senter. Det er flere mindre «kjerne» rundt, og dette er bydelssentre, lokalsenter og nærsentre. Denne strukturen skal bidra til at flest mulig skal kunne gå og sykle i hverdagen til sine daglige gjøremål.

I plankartet er de ulike sentrene vist som sentrumsformål, med tilhørende bestemmelser i § 9-5. Flerkjernestrukturen er definert i § 7-10 i bestemmelsene.

Figur 3: Illustrasjon av flerkjernestruktur

Regionalt senter:

Gjøvik er et regionalt senter i Gjøvik-regionen, og er definert som regional by i ATS-Mjøsbyen. ATS-Mjøsbyen er en helhetlig, langsiktig og bærekraftig areal- og transportstrategi for Mjøsbyen som omfatter 10 kommuner. Gjøvik sentrum skal være tyngdepunktet for aktivitet og utvikling, og skal betjene befolkningen i kommunen, besøkende fra regionen og turistene. Byen skal utvikles med et levende bymiljø med høy bokvalitet, og et bredt tilbud innen arbeidsplasser, handel, service, bevertning, offentlige tjenester, kultur med mer. Som regionsenter i Gjøvik-regionen og regional by i Mjøsbyen, skal Gjøvik tilby varierte arbeidsplasser, utdanningsmuligheter og andre tilbud. Indre sentrumsone i Gjøvik er angitt som sentrumsformål, og ytre sentrumsone er vist med formål bybebyggelse i plankartet.

Bydelssentre:

Hunn, Hunndalen, Kirkeby sør, Kirkby nord og Kopperud er bydelssentre som ligger rundt Gjøvik sentrum. Dette er sentrum i de ulike bydelene, og skal primært dekke servicebehovet for bydelen. Bydelssenteret skal normalt ikke ha et influensomland ut over dette. Disse sentrene har et dagligvaretilbud, og kan også ha et mindre utvalg av bransjehandel, ulike typer offentlig og privat service.

Hunn er lagt inn som nytt bydelssenter ved denne revisjonen slik at det også er et definert bydelssenter i Nordbyen.

Lokalsenter:

Biri er lokalsenter for handel, tjenester som er dimensjonert for et større lokalområde rundt Biri. Etablering av Mjøsbyhuset ved Mjøsbrua vil gi generere vekst i nærområdet, og dette vil påvirke utviklingen på Biri. Biri har en strategisk viktig plassering i Innlandet tett på E6, og det er viktig å legge til rette for både nærings- og boligutvikling der.

Nærsenter:

Bybrua og Snertingdal er nærsentre som skal tilby et begrenset tilbud av varer og tjenester for nærområdet.

Nærsentre var ikke definert i forrige kommuneplan, og er lagt inn nå for å komplettere

flerkjernestrukturen. Bybrua er et vekstområde med jevn utbygging av nye boliger, og nærbutikken er et viktig nærservicetilbud. Snertingdal er definert som nærsenter i stedet for lokalsenter fordi det ikke er et tettsted i henhold til SSB sin definisjon.

De ulike sentrene er nærmere omtalt i kap. 3.1.3.

2.1.3 Kulturminner og bygningsvern

Kvalitetene ved verneverdige bygg og kulturminner skal vektlegges i utviklingen av byen og kommunen. Kommunedelplan for bygningsvern og tilhørende fysisk utvikling av Gjøvik sentrum (verneplanen) fra 1998 er en sentral plan for å ivareta den verneverdige bebyggelsen. Den angir en differensiert vernegrad for bebyggelsen i byen, og bestemmelsene gir nærmere føringer for forvaltningen av disse områdene og bygningene. Byen har mistet en rekke bygg med vernegrad etter 1998 ved brann eller i transformasjonsprosjekter der eksisterende bygg er tillatt revet. Det er et behov for å revidere verneplanen, herunder evaluere grepene i planen, vurdere vernegraden til enkelte bygg og om det er andre bygg som bør få vernegrad. Arbeidet med å revidere verneplanen skal inngå i arbeidet med en ny sentrumsplan for Gjøvik.

I kommuneplanforslaget er det innarbeidet en rekke planbestemmelser og retningslinjer i § 7-4 som skal bidra til å sikre at kulturminner og bygningsvern blir ivaretatt. Det er blant annet innført en egen bestemmelse i § 7-4 e) med krav om antikvarisk tilstandsrapport før kommunen kan tillate å rive bygg som kommunen anser som verneverdig. Denne bestemmelsen er innarbeidet på bakgrunn av vedtaket av reguleringsplan for Skolegata 8.

Automatisk fredete kulturminner

Kulturminner fra 1537 og eldre er automatisk fredet i medhold av lov om kulturminner §§ 4,6 og 8. Automatisk fredet er også de til enhver tid stående byggverk med opprinnelse fra perioden 1537-1649.

Dersom det ved tiltak i marka blir funnet automatiske fredete kulturminner som ikke erkjent, skal arbeidet straks stanses i den grad det berører kulturminnene eller deres sikringssoner på fem meter (kulturminneloven § 8). Alle tiltak som vil eller kan berøre slike kulturminner skal legges fram for kulturminnemyndigheten for godkjenning (Oppland fylkeskommune).

Undersøkelsesplikten etter kulturminneloven § 9 skal oppfylles i forbindelse med eventuell reguleringsplan, og man må sende alle reguleringsplaner til kulturminnemyndighetene i Oppland fylkeskommune til uttalelse.

For øvrig vises til www.askeladden.no hvor alle kjente kulturminner er registrert.

Bygningsvern

Det er utført SEFRAK (SEkreteriatet For Registrering Av faste Kulturminner i Norge) - registrering for hele kommunen. Supplering vil etter hvert bli nødvendig. Utenom de registrerte objektene finnes også mange enkelthus og miljøer som er av interesse med tanke på vern. Disse kan ha aldersverdi, er bygningshistorisk interessante, vakre i seg selv, spesielt fint lagt i landskapet, har kultur-, industri- eller sosialhistorisk interesse osv.

I Gjøvik er det en rekke kirker og kirkegårder av eldre og nyere dato. Det er viktig å bevare miljøet ved og i tilknytning til disse, slik at de framstår som verdige og tjenlige til de formålene de skal betjene. Disse er vist som båndleggingssoner for kulturminner.

Både innenfor byggeområdene og i LNF-områdene er det et betydelig antall verneverdige enkeltbygninger og bygningsmiljøer. Utover dette er det mange bygninger som er regulert til område for bevaring, og i de tilfellene gir reguleringsplanen føringer for forvaltning av bygningene.

Tekniske kulturminner

Interessen for å ta vare på sporene fra den tekniske utviklingen, som har vært så grunnleggende for vårt moderne samfunn, er stigende. I kommunen finnes bruer, veganlegg, kverner osv. som bør registreres og vurderes for et eventuelt vern.

Gjøvik er en by med lange industritradisjoner, og det er en del teknisk-industrielle kulturminner spesielt langs Hunnselva. Mustad fabrikker, Gjøvik støperi og Holmen Brænderi utgjør viktige elementer i dette kulturmiljøet. I planen er det lagt inn hensynssoner for bevaring av kulturmiljø for områdene som er registrert i Riksantikvarens NB-register. Dette er nærmere omtalt under pkt. 3.7.9.

2.1.4 Sykehustomt

Det er vedtatt at det nye Mjøssykehuset skal bygges ved Mjøsbrua. Aktuelle lokaliseringssteder skal utredes nærmere av Sykehus Innlandet før selve tomtevalget gjøres. Etter offentlig ettersyn av planen er tidligere forslag til sykehustomt ved Vismunda på Biri tatt ut av planen. Arealet er i stedet prioritert til næringsformål. Samtidig prioriterer Gjøvik kommune Gjøvik sykehus som akuttsykehus.

2.2. Gjøvik skal være en attraktiv universitetsby - med teknologikompetanse og innovasjonskraft

Hovedmål:

Universitetsbyen Gjøvik skal være et attraktivt studiested, der kommunen er pådriver for å utvikle samhandlingen mellom NTNU, Fagskolen i Innlandet, næringslivet og sin egen virksomhet. Gjøvik skal utnytte statusen som universitetsby til å spre vekstimpulser. Videre planlegging og utbygging av Gjøvik by skal legge til rette for studentboliger, mulighet for kultur og fritidsaktiviteter - med synliggjøring av studentene i sentrums- og samfunnsliv.

2.2.1 Campusutvikling

Campus er et sentralt område i universitetsbyen Gjøvik, og det har vært stor planaktivitet for området de siste årene. Områdereguleringsplanen for Campus ble godkjent i 2014, og endret med vedtak i 2018. Campus skal utvikles ved å fortette og sammenkoble langs en sentralakse. Dette gir rom for å utvide bygningsmassen betydelig, samtidig som man styrker forholdet mellom Fagskoleområdet og NTNU. I tillegg er det lagt inn et torg ved NTNU som skal være et sentralt knutepunkt og fellesområde for hele Campus.

Biltrafikken og parkeringsplassene er flyttet til randsonen av området, og det er lagt til rette for å etablere felles parkeringsanlegg. Det er lagt vekt på løsninger som gjør at en betydelig andel av studentene og de ansatte kan bytte ut bilen som transportmiddel til gange, sykkel og kollektivtrafikk. Campus er knyttet til hovednettet for sykkel, og i tillegg har planen lagt til rette for å bygge om Teknologivegen og Berghusvegen.

Campus ligger tett inntil Mustad næringspark, og forholdene ligger godt til rette for å skape synergieffekter mellom disse områdene. Samlokalisering av kompetansebedrifter, forskningsmiljøer og Campus gir gode rammebetingelser for økt innovasjonskraft.

2.2.2 Sammenknytting av campus og sentrum

Campus ligger tett på Gjøvik sentrum, og avstanden fra torget på Campus til skystasjon er kun 1000 meter målt i luftlinje. Kommunen skal bidra til å styrke sammenknytningen mellom Campus og sentrum slik at avstanden oppleves som kortere enn den gjør i dag. Dette skal bidra til at flere velger å gå og sykle mellom Campus og sentrum slik at det blir flere grønne reiser til Campus. Det er også ønskelig at studentene skal benytte byen mer, og at koblingen mellom Campus og kompetansemiljøet i byen blir tettere.

Utbygging av studentboliger i Røverdalen vil fylle et område som i dag er preget av overflateparkering. Prosjektet er et strategisk viktig fortettingsprosjekt som knytter Campus og sentrum sammen. I tillegg er det behov for flere infrastrukturtiltak for å legge til rette for gående, syklende og kollektivtrafikk. Heimdalsgate skal oppgraderes som gang- og sykkelforbindelse mellom Campus og sentrum i forbindelse med utbygging av

studentboligene i Røverdalen. Utbedring av Berghusvegen og Teknologivegen blir ferdigstilt i 2019. Dette bedrer forholdene for gående og syklende på strekningen samtidig som bybussene vil betjene Campus med hyppige avganger. I tillegg er det behov for en sammenhengende sykkelrute mellom Campus og Hans Mustadsgate uten krevende stigningsforhold. Det er vist en korridor for gang- og sykkelbro i forslaget til områderegeringsplan for Mustad-Kallerud.

2.2.3 Studentboliger

Studenttallene i byen har hatt god vekst de siste årene. Det er forventet videre vekst og NTNU opplever gode søkertall. Dette utløser behov for flere studentboliger.

Et betydelig antall private boliger i nærheten av Campus har over tid blitt tatt i bruk som hybelhus. Dette har bidratt til å dekke et behov for studentboliger i byen. Samtidig byr dette på enkelte utfordringer i etablerte villaområder. Det er derfor innarbeidet en planbestemmelse med søknadsplikt for etablering av hybelhus, jf. § 9-3.3.

Gjøvik kommune skal legge til rette for å etablere attraktive studentboliger med god bokvalitet og gode møteplasser. Nye studentboliger skal i hovedsak etableres på akse Campus - Gjøvik sentrum. Reguleringsplanen for Campus Gjøvik åpner for opp mot 300 nye studentboliger. Studentsamskipnaden i Trondheim (Sit) har fremmet forslag om detaljregulering for Røverdalen med ca. 230 studentboliger, og dette prosjektet vil bidra til at flere studenter bor i sentrum. I planperioden vil det være behov for ytterligere studentboliger, og det er flere private aktører som ønsker å utvikle studentboliger i sentrum. Dette er viktige supplement til de boligene som Sit kan tilby. Det er også utarbeidet et forslag til områderegering for Mustad-Kallerud, som ligger i umiddelbar nærhet til Campus. Dette forslaget åpner også for å etablere et betydelig antall studentboliger. Realisering av flere av disse utbyggingsprosjektene vil styrke tilbudet av studentboliger. Det løpende behovet for studentboliger i den kommende planperioden vil bli løst gjennom nye detaljreguleringsplaner, og ved å gjennomføre prosjekter som allerede er regulert. Det er derfor ikke utredet konkrete nye utbyggingsområder for studentboliger ved denne revisjonen av kommuneplanens arealdel.

Det er innarbeidet egne bestemmelser for studentboliger for å stimulere til økt utbygging av denne boligtypen. Parkeringskravene for studentboliger er redusert, og dette kan bidra til et redusert kostnadsnivå som gjør det mulig å realisere prosjekter innenfor de statlige tilskuddsrammene. I tillegg er egne bestemmelser om felles uteoppholdsarealer for studentboliger.

2.3 Gjøvik skal drive offensiv næringsutvikling - for bedriftsetableringer og arbeidsplassvekst

Hovedmål:

Gjøvik kommune skal være en næringsfremmende kommune, hvor en offensiv og positiv holdning til næringsutvikling og det å tilrettelegge for etablering av bedrifter og arbeidsplasser skal prege kommunens arbeid. Bedriftene skal bli tilbudt næringsarealer med attraktiv beliggenhet der rett virksomhet er lokalisert på rett sted. Veg- og baneforbindelser skal være gode - internt i Gjøvikregionen og Mjøsbyen, mot Gardermoen og til hovedstadsområdet.

2.3.1 Næringsutvikling

Lokalisere

Tilgang til arealer/lokaler og rett plassering av disse, er en av stor betydning for næringsutviklingen i kommunen. Generelt blir lokalisering av ulike type næringsvirksomhet styrt etter ABC-prinsippene. Det innebærer at virksomheter som har mange besøkende og/eller mange ansatte lokaliseres i sentrum, med god tilgang til kollektivtransport. Virksomheter med få ansatte og få besøkende, gjerne arealkrevende virksomheter som lager og industri, kan lokaliseres i mer bilbaserte områder lenger bort fra sentrum, men tett på hovedvegnettet. Disse prinsippene har formet planforslaget, og er nærmere omtalt i kap. 3.1.8.

Fortette og transformere

Et viktig grep er å legge til rette for å vitalisere og videreutvikle eksisterende avsatte områder. Dette er i tråd med hovedgrepet i planen om å fortette. Ved å utnytte de eksisterende områdene bedre blir behovet for å ta i bruk nye arealer redusert, og det er også en økonomisk rasjonell løsning. Å fortette innenfor eksisterende områder kan skje gjennom å endre reguleringsplaner, eller gjennom enkeltsaksbehandling i kurante tilfeller.

Det å transformere næringsområder er også et viktig grep. Når industrivirksomhet flytter, som f.eks. i Mustad næringspark, gir det mulighet for å transformere området til annen næringsvirksomhet. Etter hvert som byen har vokst har enkelte næringsområder som tidligere lå i utkanten blitt omkranset av boligområder. Vekstmulighetene i disse næringsområdene er begrenset, og både nye og eksisterende virksomheter kan få behov for større arealer. Det er aktuelt å flytte disse virksomhetene til nye og mer egnede områder tett på hovedvegnettet der det er større vekstmuligheter. De gamle næringsarealene ligger relativt sentrumsnært og har en attraktiv beliggenhet for både nye virksomheter og boliger. Kommunen har lagt til rette for å transformere næringsarealer på Rambekk gjennom enkelte reguleringsplaner der boliger erstatter gamle næringsbygg. Dette er en type transformasjon som vi aktivt skal legge til rette for i reguleringsplaner da det bidrar til å utnytte eksisterende sentrumsnære byggeområder på en god måte. God tilgang til attraktive, nye næringsarealer er en viktig forutsetning for at det skal skje en positiv transformasjon.

Biri har en strategisk plassering i Innlandet tett på E6 og Mjøsbrua. I de langsiktige arealstrategiene er det fremhevet at Biri-området skal utvikles i næringsssammenheng. Det er behov for nye arealer tett på Biri.

I planforslaget er det derfor prioritert å legge inn flere nye næringsområder, jf. kap. 3.1.8.

Næringsklynger

Samlokalisering av flere virksomheter i samme bransje, eller virksomheter som utnytter hverandre sin kompetanse eller produkter, bidrar til positive synergieffekter.

Næringsaksen Gjøvik-Raufoss er et viktig satsingsområde for næringsutvikling. Raufoss industripark er en slik typisk næringsklynge, og planforslaget legger til rette for å videreutvikle industriparken. Kommunegrensen mellom Gjøvik kommune og Vestre Toten kommune er justert fra 1.7.2020, og industriparken er nå overført til nabokommunen.

Det å koble sammen NTNU og andre kompetanse- og næringsmiljøer i Mustad næringspark, gir også muligheter for synergieffekter. Områdereguleringsplan for Mustad-Kallerud har vært ute til offentlig ettersyn, og har til hensikt å skape en spennende ny bydel tett på NTNU/Campus. Arbeidsplassvekst er et sentralt mål i kommuneplanens samfunnsdel, og samlokalisering legger til rette for både innovasjon og entreprenørskap.

Gjøvik kommune er en aktiv tilrettelegger av nye næringsarealer. Skjerven næringspark er et satsingsområde i den kommende planperioden. Hunton sin nye fabrikk for trefiberisolasjon er allerede bygd i området, og kommunen skal utvikle deler av området til en biobasert smart industripark (bioSIP). BioSIP er et forsknings- og utviklingsprosjekt som har som mål å skape en biobasert næringsklynge på Skjerven. Intensjonen er at prosjektet skal skape merverdier for bedrifter som etablerer seg i området gjennom en delingskultur der man utnytter overskuddsenergi og biprodukter fra hverandre.

Nye næringer

Ny teknologi gir muligheter for å utvikle ny næringsvirksomhet. NTNU bidrar til at Gjøvik har et tungt kompetansemiljø, og forholdene ligger til rette for næringsutvikling innen f.eks. IKT-sikkerhet og velferdsteknologi. Nye reguleringsplaner for Campus og Mustad næringspark gjør det mulig å videreutvikle området.

2.3.2 Handel

Status:

Regional planbestemmelse for lokalisering av varehandel og gjeldende kommuneplan er i stor grad samordnet. Varehandel er en bransje som endrer seg raskt. Bransjeglidning har vært en tydelig trend over lengre tid, gjerne i form av store forretninger som etablerer seg utenfor sentrum med vareutvalg fra mange varegrupper. Netthandelen øker, og dette bidrar til stagnasjon og nedgang i omsetningen i tradisjonelle sentrumsbutikker.

I revisjonsarbeidet er det gjennomført en analyse av varehandel og senterstruktur. Analysen dokumenterer utviklingen i kommunen de siste årene, omtaler trender og utfordringer med utgangspunkt i føringene i gjeldende kommuneplan. På bakgrunn av endringene i handelen er det påpekt i analysen at behovet for å øke handelsarealet er begrenset. Netthandelen vil ta mye av veksten på bekostning av deler av butikkhandelen, og det vil oppstå behov for arealer til lager og logistikk.

En betydelig andel av handelen skjer i Gjøvik sentrum og på CC Gjøvik, men omsetningen der stagnerer. I de senere årene har veksten i omsetning i handelsområder utenfor sentrum vært stor. Dette henger sammen med utviklingen av Kallerud handelspark og etableringene i bydelssenteret Kirkeby nord. Etableringer som COOP, Jula, Power, Biltema, XXL, Rusta og Elkjøp er butikker som trekker kunder både fra et lokalt og regionalt handelsomland.

Et annet utviklingstrekk er at bransjer samler seg innenfor samme område. Damstedet i Hunndalen er et typisk eksempel hvor et større antall bilforretninger er samlokalisert og utgjør et tyngdepunkt for bilhandel i Innlandet.

Ledige forretningslokaler i Gjøvik sentrum er en utfordring. Sentrumshandelen er en viktig del av et urbant og attraktivt sentrum med byliv. For å ikke tappe bysentrum for tradisjonell sentrumshandel, er det behov for å styre omfanget av varehandel som kan tillates utenfor sentrum.

Uavhengig av beliggenhet, er det viktig å vektlegge gode trafikale forhold både for kunder og varetransport, gode parkeringsforhold, og god tilgjengelighet til kollektivtilbud og gang- og sykkelveger.

Mål:

- Gjøvik skal være et sterkt regional handelssenter, med et levende og attraktivt sentrum.
- Varehandelen skal så langt det er mulig lokaliseres i bysentrum, bydelssentre, lokale handelssentre eller nærsentre.
- Varehandel som ikke er egnet i sentrumsområder på grunn av plass- og transportbehov skal lokaliseres i definerte områder tilknyttet bysentrum, bydelssentre eller lokale handelssentre.

Strategier:

Kommunen ønsker å styre lokalisering av varehandel til definerte sentre, jf. senterstruktur. I tillegg er det definerte forretningsområder som skal fungere som avlastningsområder for plass- og transportkrevende varehandel, samt to etablerte områder for storvarehandel. Kommuneplanen legger til rette for å utvikle de etablerte handelsområdene i tillegg til sentrum, samtidig som vi ikke skal spre handelen ytterligere.

For å kunne styre lokaliseringen av varehandelen, er det innført en fellesbestemmelse i § 7-10 som omtaler handel og kjøpesenter. Den bygger videre på regional planbestemmelse fra Regional plan for attraktive byer og tettsteder i Oppland. Flerkjernestrukturen i kommunen er definert i § 7-10.2. En senterstruktur som blant annet er sentral for lokalisering av varehandel er omtalt nærmere i kap. 2.1.2.

§ 7-10.1 inneholder definisjoner av sentrale begreper som detaljvarehandel, kjøpesenter, plass- og transportkrevende varehandel og storvarehandel. § 7-10.3 inneholder nærmere føringer for å lokalisere handel og kjøpesenter, samt en retningslinje for fravik fra bestemmelsen.

I tillegg til § 7-10, er det bestemmelsene for de ulike sentrumsformålene i § 9-5 og bestemmelsene for forretningsformål i § 9-6 som er sentrale for handel.

Planforslaget viderefører i hovedsak prinsippene fra forrige kommuneplan.

Det er innført en del kombinerte planformål i kartet for næring og forretning. Dette er eldre næringsområder hvor det i dag er en blandet bebyggelse med både tradisjonell næringsbebyggelse og plass- og transportkrevende varehandel. For å sikre en fleksibel og hensiktsmessig utvikling og forvaltning av disse områdene, er det valgt å bruke kombinert

formål i stedet for et spesifikt arealformål. Dette gjelder områder i Hunndalen, Thomasdalen og Kirkeby.

2.3.3 Landbruk

Kommuneplanens arealdel er et av de viktigste virkemidlene for å sikre jordbruksarealer, skog og utmark mot utbygging. Jord- og skogbruk er viktige næringer i kommunen, og planen skal bidra til gode utviklingsmuligheter for disse næringene. Jord- og skogsbruksarealer er vist med planformål landbruks-, natur og friluftsmål (LNF), og innenfor disse områdene er det tillatt med stedbunden næring.

Et sentralt grep i kommuneplanen er å fortette i eksisterende byggeområder, og vekst innenfor klart definerte grenser. Dette skal bidra til å sikre jord- og skogbruksressursene for framtiden.

2.3.4 Turisme

Gjøvik og regionen er en turistdestinasjon med mange besøkende. For å tilrettelegge for turisme og reiseliv, er det viktig å bygge Gjøvik som destinasjon blant annet ved et attraktivt sentrum som tilbyr urbane, historiske og varierte opplevelser. Det er viktig at byen og kommunen har gode og varierte tilbud for å overnatte, som f.eks. hoteller og campingplasser. I tillegg er det en stor tomtereserve for hytter i kommunen, og det er et potensiale for å øke hyttebyggingen i planperioden.

Mjøsa har et stort potensial for turisme, og det er viktig å utnytte dette på en bærekraftig måte.

2.3.5 Veg og baneforbindelser

Veg- og transportløsninger er sentralt for utviklingen av Gjøvik by og kommunen som helhet. Utvikling av effektive transportsystemer er helt vesentlig for å nå målene Gjøvik har. Næringslivet i hele Gjøvikregionen er avhengig av et effektivt transportnett.

Veg

Godkjente kommunedelplaner for E6 Biri- Vingrom, E6 Moelv-Biri og fv.33 Bondelia - Østre Toten grense er innarbeidet i plankartet.

Det pågår nå omfattende planarbeider for E6-prosjektet fra og med ny Mjøsbru og nordover gjennom Biri til Lillehammer grense. Disse reguleringsplanene tar utgangspunkt i gjeldende kommunedelplaner, men det kan bli justeringer av løsninger basert på nye utredninger.

Sør for Mjøsbrua er utfordringene særlig knyttet til trafikkavviklingen på rv.4, med store kapasitetsutfordringer på strekninger gjennom Gjøvik byområde. I tillegg er det på enkelte fylkesveger i byområdet. Dette gjelder spesielt strekningen Strandgata - fv. 33 på Kirkeby. Trafikken på Alfarvegen mellom Kallerud (rv. 4) og Kirkeby (fv. 33) er også utfordrende.

For å følge opp gjennomført utredning av transportsystemet Jaren(Oslo) - Gjøvik - Moelv, blir det viktig å avklare fremtidig trase for rv. 4 forbi Gjøvik by, mellom Raufoss og Mjøsbrua. Det arbeides aktivt for at utbyggingen av rv. 4 som fire-felts motorveg mellom Mjøsbrua og Raufoss skal prioriteres inn i Nasjonal Transportplan (NTP). Dette for at Mjøsbyen skal kunne utvikles til et felles bo- og arbeidsmarked - og for at Gjøvik skal få en god tilknytning til E6. Utbyggingen vil også bidra til regionforstørring.

Statens vegvesen har utredet ulike alternativer for rv.4 mellom Gjøvik og Mjøsbrua. Trasévalget vil skje gjennom en egen kommunedelplan, og Statens vegvesen har nå varslet at de går i gang med dette planarbeidet. Ut fra foreliggende kunnskap fremstår en vestlig trasé som fordelaktig, der eksisterende veg blir lokalveg. Traséen begrenser tiltak i strandsona samtidig som eksisterende bebyggelse i stor grad blir skånet for inngrep og støy. Det er valgt å ikke legge inn båndleggingszone for videre planlegging i plankartet etter anbefalinger fra Statens vegvesen. Nedenfor er en vestlig trasé vist for å illustrere en mulig løsning for ny rv.4 på strekningen. Et eksisterende ubebygget boligområde ved Smedmoen b42 er tilbakeført til LNF-formål siden området sannsynligvis blir berørt av ny vegtrase. Det vil være behov for tunnel på delstrekning(er), og kommunedelplanprosessen vil gi nødvendig kunnskap for å vurdere konsekvensene av ulike alternative løsninger.

Figur 4: Illustrasjon av vestlig trasé for ny RV.4 mellom Bråstad og Mjøsbrua.

I kommuneplanens samfunnsdel og Byvisjon 2030 er det slått fast at Gjøvik sentrum skal utvikles mot Mjøsa. I dag går rv.4 og jernbanen gjennom sentrumsområdet og deler byen i to. Barrierene, som rv.4 og jernbanen utgjør, er til hinder for ønsket utvikling og oppnåelse av lokale miljø- og klimamål. Det er helt vesentlig for utviklingen at rv.4 blir lagt i tunnel forbi byen slik at dagens rv.4 kan bygges om til en bygate som kun skal håndtere lokaltrafikken i byen. Trafikkanalyse og mulighetsstudie for rv.4 er under arbeid, og den vil vise hva som er framtidens behov for rv.4 og for at Gjøvik skal kunne utvikle seg i ønsket retning. Det er viktig at fylkesveg 33 sørfra får en god påkobling på den nye rv.4 tunnelen slik at gjennomgangstrafikken blir ledet igjennom tunnelen i stedet for igjennom byen.

Gjøvik kommune har igangsatt reguleringsplanarbeid for ny sentrumsadkomst fra rv.4 til søndre del av Gjøvik sentrum. Sentrumsadkomsten skal gi rask adkomst fra hovedvegnettet til sentralt parkeringsanlegg. Adkomsten er også et viktig tiltak for å realisere en ringveg rundt sentrum som er et prioritert grep i gatebruksplanen for Gjøvik sentrum.

I temakart uten rettsvirkning er en rekke vegtiltak vist:

- Parallell lokalveg langs rv.4. Dette er kortsiktige trafiksikkerhetstiltak. Ved etablering av ny rv.4 på strekningen vil eksisterende veg fungere som lokalveg.
 - Smedmoen til Hansvevegen- Skulhusodden
 - Redalen - Skulhusodden
 - Bråstad - Kolberg.
- Ny fv.249 fra rv.4 via Sveen til forbi Redalen skole. Løsningen må revurderes i forbindelse med ny rv.4.
- Ny sentrumsadkomst - Huntonarmen.

Bane

Gjennom samarbeidsalliansen Stor-Oslo Nord arbeides det for å Gjøvikbanen skal bli to-spors bane mellom Roa og Oslo, men også for at Gjøvikbanen på sikt sammenknyttes med Dovrebanen. Dette er fulgt opp og tilsvarende løftet fram som tiltak i utviklingen av felles areal- og transportstrategi for Mjøsbyen. Ulike alternativer er utredet i konseptvalgutredningen for rv.4 og Gjøvikbanen på strekningen Jaren - Gjøvik - Moelv. Det foreligger foreløpig ingen vedtak om å gjennomføre tiltak eller valg av trasé, og det er derfor ikke vist noen løsninger i plankartet. Planleggingen av RV.4 må sees i sammenheng med mulige fremtidige løsninger for Gjøvikbanen.

Viktig for Gjøvik er også å få bygd kryssingsspor mellom Jaren og Gjøvik som muliggjør timesfrekvens og tidligere morgenadkomst til Gjøvik.

Tiltak på Gjøvikbanen er også omtalt i kap. 3.2.2.

2.3.6 Kollektivknutepunkt

Gjøvik skysstasjon er det sentrale kollektivknutepunktet i kommunen, og er samlokalisert med Gjøvik stasjon som er endestasjon på Gjøvikbanen.

Fra sommeren 2019 er ruteopplegget for bybussene endret, og flere av bybussene går via NTNU på Kallerud.

Figur 5: Rutekart for bussruter i Gjøvik by

Kallerud med NTNU og Mustad næringspark er et viktig vekstområde som får et forbedret busstilbud. Området ligger også tett på Gjøvikbanen, og det er potensiale for å øke bruken av tog til disse destinasjonen dersom det blir etablert et nytt stopp på Gjøvikbanen på Kallerud. Gjøvik kommune skal aktivt jobbe for å finne en løsning tett på NTNU.

2.3.7 Parkering

Ved forrige revisjon av arealdelen ble det innført mer fleksible parkeringsbestemmelser med minimums- og maksimumskrav. Parkeringskravene ble redusert i sentrumssonene siden

det er områder med god kollektivdekning og kort avstand til daglige gjøremål. Intensjonen er at dette bidrar til økt bygging i områder hvor det er sannsynlig at store deler av transportbehovet kan løses med gange, sykkel og økt bruk av kollektivtransport.

Soneinndelingen for parkeringsbestemmelsene i sentrum er tilpasset indre og ytre sentrumssone - henholdsvis sentrumsformål og bybebyggelse. Innenfor indre sone stilles det ikke krav til parkeringsplasser for forretningsvirksomhet som ikke er særlig trafikkskapende. Dette gjelder virksomhet som bidrar til å utvikle en kompakt handelsstruktur i sentrumskjernen for shopping, hyggehandel, bespisning og kulturaktiviteter.

Krav til sykkelparkering er videreført, men kvalitetskravene er utdypet. Mange har kostbare sykler, og det er viktig med sikre sykkelparkeringsplasser.

Et nytt element i planbestemmelsene er at det åpnes for reduksjon i parkeringskravene i prosjekter der det blir etablert bilpool-ordning. Dette bidrar til større fleksibilitet for å utforme boligprosjekter, og kan bidra til å begrense behovet for kostbare parkeringsplasser i byen.

Kommunen har utarbeidet en egen parkeringsstrategi gjennom ATP-samarbeidet. Et sentralt tiltak i parkeringsstrategien, er å etablere større offentlig tilgjengelige parkeringsanlegg til en ring tett på sentrum. Parkeringsanleggene skal ha god adkomst fra hovedvegnettet, og plasseringen skal bidra til å begrense unødvendig bilkjøring i sentrumskjernen. Det arbeides med ny, sentralt plassert p-løsning for sentrumskjernen i form av nytt parkeringshus. I henhold til parkeringsstrategien med handlingsplan, er dette planlagt lokalisert i området Farverikvartalet/Brønnsdalen. Ny sentrumsadkomst fra rv.4 inn ved Hunton er et sentralt element for å underbygge ny p-løsning.

2.4 Gjøvik skal være ledende miljø- og klimakommune

- kjent for bærekraftige prioriteringer

Hovedmål:

Satsing på klima-, energi- og miljøtiltak skal bidra til at Gjøvik blir en av landets ledende miljøkommuner og en foregangskommune for «det grønne skiftet». Kommunen skal legge til rette for en mer bærekraftig og miljøvennlig arealbruk og utbygging som bidrar til å redusere energiforbruket, og bli et nullutslippssamfunn innen 2025.

Gjøvik kommune skal være en pådriver for å bygge miljøvennlige bygg med et særlig fokus på bruk av tre og for å bidra til å utvikle innlandets treindustri- og kompetansemiljø på bl.a. NTNU. Grøntområder som strekker seg ned mellom bebyggelsen og ned til sentrum skal bevares.

2.4.1 Klima- og miljøvennlig transportsystem og utbyggingsmønster

ATP

Gjøvik har gjennom ATP-samarbeidet; strategi for ny byutvikling - samordnet areal- og transportstrategi, en omforent byvisjon. Byvisjonen, «Visjon Gjøvik 2030», fastsetter tydelige mål for hvordan byen skal utvikle seg. Målene for byutviklingen er fulgt opp igjennom kommuneplanen. Hovedmålet for samarbeidet er å gjøre Gjøvik til en attraktiv og bærekraftig by og region ved Mjøsas bredd basert på virkemidler innen areal- og transportsektoren. Et av tiltakene er å redusere transportbehovet og transportsektorens klimagassutslipp.

Vi skal utvikle eksisterende by ved konsentrert utbygging, og ved å fortette og transformere eksisterende områder.

Byvisjonen har overordnet mål om å redusere biltrafikken og at veksten i persontrafikken skal tas ved kollektiv, sykkel og gåing. Fysiske tiltak som legger til rette for at flere kan velge sykkel, gåing og kollektiv er helt vesentlig for å redusere unødvendig bilkjøring. Nye utbygginger der det ikke er tilrettelagt for kollektivtrafikk, bør derfor unngås.

Mobilitet

I planbestemmelsene § 8-3 stilles det krav om mobilitetsplan der det etableres arbeids- og besøksintensive virksomheter med mer enn 50 ansatte eller utbyggingsprosjekter større enn 1000 m² BRA (bruksareal). Intensjonen med mobilitetsplan er å bevisstgjøre person- og varetransport en virksomhet genererer, og hvordan virksomheten kan tilrettelegge for ulike typer transportmidler og ønsket transportmiddelfordeling.

Erfaring viser at gratis parkering ved arbeidsplassen, gjør bilen til førstevalg. Å begrense parkeringsplasser ved arbeidsplasser og plassere virksomheter tett på kollektivknutepunkt, er viktige grep for å redusere biltrafikken og slik bidra til et mer klimavennlig samfunn. Å stille krav om mobilitetsplan, vil øke bevisstheten rundt grønne reisemiddelvalg.

Sykelby

Gjøvik er sykkelby, og i sykkelbyprosjektet legges det til rette for å øke bruken av sykkel som transportmiddel. Sykkelbyprosjektet og gåstrategien er integrert i byutviklingssamarbeidet (ATP Gjøvik). Konkrete tilretteleggingstiltak vil bidra til at det blir attraktivt å velge sykkel og gåing, at bilbruken blir redusert spesielt på de korte reisene.

Gatebruksplan

Arealbruk og konkrete tiltak har betydning for hvordan transportnettet i og rundt byen fungerer. Gatebruksplanen for Gjøvik sentrum fastsetter prinsipper for trafikksystem og gatebruk i den enkelte gate. Den legger grunnlag for å prioritere areal mellom trafikantgrupper og fastlegger hvilke funksjoner gatene skal ha. Gatebruksplanen prioriterer de ulike trafikantgruppene og bruken av gatenettet på kort, mellomlang og lang sikt. Planen er et verktøy for å planlegge og prioritere tiltak som bidrar til et transportsystem som er klima- og miljøvennlig, og som reduserer transportbehov.

Gåstrategi

ATP Gjøvik har kartlagt hvordan dagens situasjon er for gående i Gjøvik. Kartleggingen har tatt for seg viktige linjer som er viktig for gåing. Videre fastsetter gatebruksplanen hvilke sentrumsgater som er viktig for gående. Gående utgjør i dag ca. 20 % av reisemiddelfordelingen. Kartleggingen viser at det i hovedsak er mulig å gå over alt i Gjøvik, men at det ikke er trivelig nok. Å utvikle attraktive fortauer, snarveger, gangveger - med belysning, trygge kryssinger, møblering og blomster, er veldig viktig for å nå målene om at flere skal gå mer i hverdagen. Planleggingen må ha tydelige fokus på og prioritere tiltak som vil føre til at det blir mer attraktivt å gå i hverdagen.

Videre arbeid:

- Mål og tiltak fastsatt i Samordnet areal- og transportstrategi for Gjøvik - Visjon Gjøvik 2030 skal legges til grunn og videreføres i kommunal planlegging og saksbehandling.
- Konsentrere boligutvikling ved å fortette og utvikle eksisterende områder. Betydelig boligutvikling skal skje i ny bydel på Huntonstranda og som innfylling av ledige arealer i byen.
- Utvikle arbeidsplasser tilknyttet kollektivknutepunkt slik at flere kan velge kollektivt til jobb.
- Utarbeide handlingsplan for gatebruksplan for Gjøvik sentrum og gjennomføre tiltak i gater som fremmer kollektiv, sykkel og gåing som transportform.
- Videreføre arbeidet med gåstrategi/handlingsplan for gåing i Gjøvik. Dette arbeidet må ses i sammenheng med en mobilitetsstrategi for byen. Byrom og byromsnettverk er viktige momenter inn i dette.
- Økt bevissthet om målene og tiltak som fremmer klimavennlig transport i den daglige forvaltningen.

2.4.2 Bærekraftig utbygging og energiløsninger

Gjøvik skal være en foregangskommune innenfor miljøvennlig og bærekraftig utbygging, og bruken av fornybar energi skal økes. Byggenæringen står for om lag 15 % av de direkte klimagassutslippene i Norge, og næringen er en kompleks og mangeartet sektor. Det er et kontinuerlig behov for å utveksle erfaringer og bygge kompetanse for å tilrettelegge for utbygginger og energiløsninger som blir mest mulig grønne og utslippsfrie.

Kommunedelplan for klima 2018-2022 bidrar til dette ved en rekke tiltak som legger til rette for mer bærekraftige bygg og valg av miljøvennlige energiløsninger.

Energi

Konsesjonsområdet for fjernvarmeanlegget i Gjøvik ble sist revidert og utvidet våren 2017. Nye og eksisterende nærings- og boligområder i Skjerven Skog, Damstedet sør, Sørbyen og Stensjordet ble da innlemmet i konsesjonsområdet. Konsesjonsområdet er avsatt som sone med særlige krav til infrastruktur i plankartet, med tilhørende bestemmelser om tilknytningsplikt til fjernvarme § 16-1. Bestemmelsene sikrer at enkeltbygninger eller

feltutbygginger der summen av oppvarmet bruksareal er større enn 500 m², må knytte seg til fjernvarmenettet. Lavenergi- og passivhus er unntatt tilknytningsplikten, eller i tilfeller der søker kan dokumentere miljømessig bedre løsninger.

Videre arbeid

- Dersom det blir lagt inn nye utbyggingsområder i randsonen til dagens konsesjonsgrense, må det vurderes å søke Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) om å endre grensen med tilhørende endring i infrastruktursonen i kommuneplankartet.

Bærekraftig utbygging

Når nye område- og detaljplaner blir utarbeidet, skal det redegjøres for hvordan utbyggingen kan være mer ambisiøs på energiforbruk og klimagassutslipp enn det som er minstestandarden i lov- og forskrift. Planbestemmelsene skal sikre bærekraftig utbygging gjennom økt bruk av fornybare materialer med lavt CO₂-fotavtrykk.

Det er en politisk ambisjon om å fremme økt bruk av tre som miljøvennlig byggemateriale i kommunen. Trebebyggelsen dominerer, og er en del av Gjøvikregionens identitet. Samtidig er tømmer en av kommunens viktigste ressurser. Det skal blant annet bygges en ny bydel på Huntonstranda. Denne bygges som en klimanøytral bydel med fokus på klimavennlig anleggsdrift og bruk av klimanøytrale byggematerialer.

I utbyggingsområder skal det videre legges vekt på estetikk, god byggeskikk, bruk av miljøvennlige materialer, energibruk basert på fornybare ressurser, gode byrom og andre bokvaliteter. Det skal bygges ut på en måte som ivaretar hensyn til både klimatilpasning og miljø. For å bidra til økt karbonbinding og reduserte utslipp, skal kommunen stille krav til egne og private bygg om økt bruk av miljøvennlige materialer gjennom kommuneplaner og reguleringsplaner.

Kommunen skal blant annet prioritere bygge- og arealplansaker som har en tydelig klimaprofil. Dette gjelder bygg som bygges for å møte miljøkrav som BREEAM, ZEB eller tilsvarende og infrastruktur for nullutslippskjøretøy, sykkelanlegg, kollektivanlegg ol.

Alle byggeprosjekter i regi av kommunen skal videre fra og med vedtatt plan, utarbeide et klimaregnskap som viser prosjektets CO₂-fotavtrykk. Bygningsmaterialenes livsløp inklusiv gjenvinning til energi skal også legges til grunn.

Blåhvit faktor

Hensikten med blåhvit faktor er å gjøre det enkelt for utbygger og kommune å beregne nødvendige klimatiltak for å innfri målet om at Gjøvik skal være en foregangskommune i miljøvennlig og bærekraftig utbygging. I stedet for å sette konkrete enkeltkrav til byggeprosjektene i kommuneplanbestemmelsene, vil kommunen utarbeide en veileder med aktuelle klimatiltak og vekte disse tiltakene. Utbygger velger selv hvilke av de aktuelle klimatiltakene som skal gjennomføres, men totalsummen må tilfredstille minimumskravet satt i veilederen.

Videre arbeid:

- Arbeidet med å utvikle en veileder for blåhvit faktor igangsettes i løpet av 2020. Dette vil være et tidkrevende arbeid ettersom det må være en inkluderende prosess som involverer et bredt spekter av aktører fra både privat og offentlig sektor. Dette medfører at utviklingsarbeidet vil skje etter at kommuneplanen er vedtatt. Det legges derfor opp til en prosess for å endre kommuneplanbestemmelsene når veilederen er på

plass. Alternativt vil føringene fra dette arbeidet måtte innarbeides ved neste hovedrevisjon (dvs. neste valgperiode).

2.4.3. Bevare viktige naturområder og naturressurser

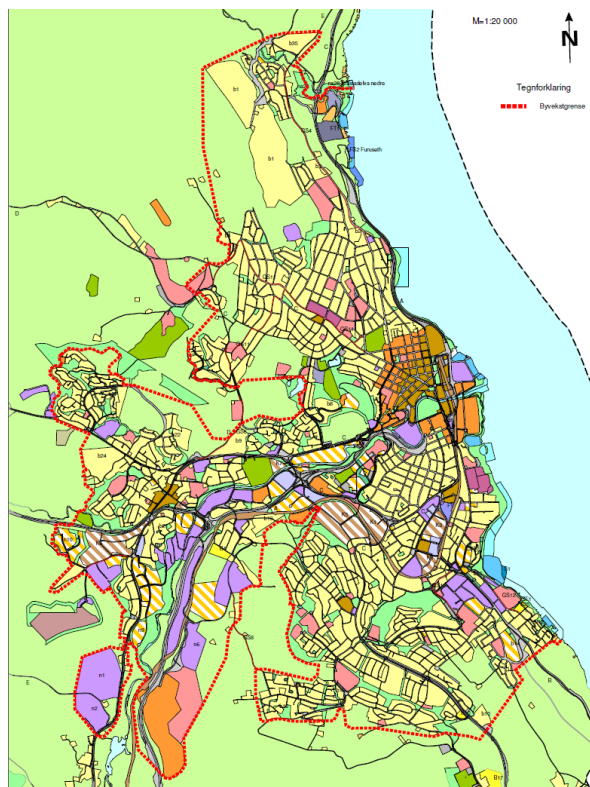
Byvekstgrense

Byvekstgrensen har ikke direkte juridisk rettsvirkning på grunn av begrensninger i produktspesifikasjonen for arealplaner. Byvekstgrensa er et svært viktig verktøy for kommunen. Den skal brukes som retningslinje ved vurdering av plan- og byggesaker, og er et spesielt viktig verktøy når vi vurderer nye utbyggingsområder i kommuneplansammenheng.

Byvekstgrensa viser en grense for byens vekst mot viktige friluftsområder rundt Gjøvik. Den har som formål å sikre friluftsområdene, samt viktige landskapstrekk, mot nedbygging. Det er en spesiell kvalitet i Gjøvik byområde at natur- og kulturlandskapet går dypt inn mellom de utbygde områdene, enkelte steder helt inn mot sentrum. Denne grønne strukturen blir sikret gjennom forvaltning i tråd med byvekstgrensa.

I tillegg er byvekstgrensa et virkemiddel for bidra til å utvikle en kompakt by, der det er stort fokus på samordnet bolig-, areal-, og transportplanlegging, jf. kap. 2.4.1. Etter hvert som byen blir fortettet innenfra og utover, blir det økt behov for nye vekstmuligheter for byen. På sikt kan det bli nødvendig å revurdere byvekstgrensen på enkelte steder. Slike prinsipielle justeringer skal skje gjennom revisjon av kommuneplanens arealdel.

Mellom den eksisterende bebyggelsen og byvekstgrensa, er det en del ubebygde områder. Det er viktig å understreke at det ikke er gitt at disse områdene kan omdisponeres til utbyggingsformål på kort eller lang sikt. Byvekstgrensa tar blant annet ikke hensyn til jordvern.

Figur 6: Byvekstgrense

Jordvern

Gjøvik kommune følger opp statlige jordvernstrategier gjennom som hovedprinsipp å være restriktiv med å tillate å bygge ned dyrket mark.

Der behov for utbyggingsarealer kan løses på flere måter, bør vi velge alternativer som ikke krever forbruk av dyrket mark og dyrkbar mark. God matjord og spesielt arealer der det kan dyrkes matkorn, er særlig viktige å ta vare på. Tilsvarende bør store og lettdrevne jorder beskyttes sterkere enn små arealer med bebyggelse på flere sider. I de tilfellene der det blir tillatt bruk av dyrket mark til utbyggingsformål, skal man ta vare på matjorda slik at den blir gjenbrukt. Kommunen skal aktivt legge til rette for nydyrking av arealer. I planen er lagt inn egen bestemmelse om å håndtere matjord i § 7-1.9.

Jord- og skogbruksressursene skal brukes bevisst for å redusere forbruket av ikke-fornybare ressurser. Gode skogsboniteter skal som hovedregel være skjermet mot nedbygging, samtidig som det blir stimulert til aktiv skogskjøtsel.

Naturområder, naturmangfold, grønnstruktur og landskap

Ved all utbygging og planlegging skal det være et sterkt fokus på natur og miljøhensyn for å sikre naturmangfold, og befolkningen sin tilgang til naturopplevelser i sitt nærmiljø. Naturmangfoldet skal sikres gjennom bruk av kjente registreringer. I tillegg må det tas høyde for at det kan være nødvendig med ytterligere utredninger dersom kunnskapsgrunlaget ikke er godt nok. Det er spesielt viktig at lokaliteter som inneholder arter som er oppført i «rødlista» blir ivaretatt. Det samme gjelder lokaliteter som innlandet og Gjøvik har et spesielt ansvar for i nasjonal og/eller internasjonal sammenheng. Dragehode er prioritert art for Gjøvik kommune, og § 7-7 i bestemmelsene fremhever føringene i forskrift om dragehode. Viktige naturtyper er avsatt til naturområde i plankartet med tilhørende bestemmelser i § 11-2.

Bilde: Dragehode

Det er en rekke områder i kommunen som er vernet etter lov om naturvern. Dette er naturområder med egenart og som bidrar til at naturen i kommunen er variert og byr på særegne naturopplevelser. Det er viktig å bevare disse områdene for artsmangfoldet og fremtidige generasjoner. Områdene er sikret i båndleggingssoner i plankartet, og områdene er listet opp i kap. 3.7.7.

Grønnstrukturen er en viktig del av særpreget i de ulike delene av kommunen. Planleggingen må legge til rette for å bevare og videreutvikle grønnstrukturen. Grønnstrukturen er et viktig element i landskapsbildet, og er av stor betydning for friluftsliv og dyreliv. Områdene rundt Gjøvik sentrum og Hunndalen er preget av grønne åsrygger. Det er viktig å bevare disse sammen med grøntområdene som strekker seg ned mellom bebyggelsen og ned til sentrum. Overordnet grønnstruktur er vist i plankartet, og bestemmelsene legger føringer for å ivareta og utvikle disse områdene. Grønnstrukturen i planen er nærmere omtalt i kap. 3.3.1.

Landskapet i kommunen er variert med ulike landskapsområder med forskjellig karakter, og det er viktig å ivareta egenarten i verdifulle landskapsområder. Det er utarbeidet en helhetlig landskapsanalyse i forbindelse med revisjonen av kommuneplanen, og det er et nyttig kunnskapsgrunnlag for all planlegging i kommunen. Det er innført egen bestemmelse (§ 7-5) for å ivareta landskapshensynet generelt. I tillegg er spesielt verdifulle landskapsområder vist som hensynssone for landskap med tilhørende retningslinjer.

Strandsona i Gjøvik byområde

Å knytte Gjøvik by nærmere mot Mjøsa er fremhevet i de langsiktige arealstrategiene, og i Byvisjon 2030.

I strandsona er allmennhetens muligheter til rekreasjon viktig. Det er utarbeidet et forslag til en strandsonenplan som dekker området fra Østre Toten grense til Bråstadelva, med unntak av de sentrumsnære strandområdene på Huntonstranda og Mjøsstranda. Strandsonenplanen har vært ute til offentlig ettersyn, men er foreløpig ikke sluttbehandlet. Enkelte elementer fra den er innarbeidet i kommuneplanen, og deler er også avklart gjennom reguleringsplaner som Bondelia strand og Vikenstranda. Strandsonenplanen har til hensikt å sikre og videreutvikle allmennhetens rekreasjonsmuligheter. En sammenhengende mjøspromenade langs Mjøsa som forbinder ulike aktivitets- og rekreasjonsområder i strandsona, er et viktig element i planforslaget.

I den helt sentrumsnære strandsona på Mjøsstranda og Huntonstranda har det betydning hvordan byen og bebyggelsen møter vannet. I en slik sammenheng er forbindelsen mellom strandsona og sentrum også viktig. Rv.4 og jernbanen utgjør barrierer mellom sentrum og områdene langs Mjøsa, og det her må vi finne løsninger som begrenser disse barrierene. Utviklingen av dette området er omtalt nærmere under kap. 2.1.1. Utviklingen av den sentrumsnære strandsona blir avklart i sentrumsplanen og områdereguleringsplanen for Huntonstranda.

2.5 Gjøvik skal ha velferd, trygghet og livskvalitet - med gode kommunale tjenester og tilbud

Hovedmål:

Planleggingen skal bidra til at innbyggerne lever i et samfunn basert på velferd, trygghet og livskvalitet. Offentlig og privat tjenesteyting skal lokaliseres slik at en styrker sentrum, reduserer transportbehovet og oppnår positive synergieffekter i lokalsamfunnet.

2.5.1 Barn og unges interesser

Barn og unge sine interesser skal bli ivaretatt i plan- og byggesaksbehandlingen. Barn og unge er fremtiden, og planleggingen må ta hensyn til det på ulike måter. Kommunen har en egen representant for barn og unge som deltar i politiske møter, og som blir involvert i konkrete plan- og byggesaker. I tillegg er det viktig at ungdomsrådet blir involvert i saker som angår barn og unge.

Gjøvik kommune har gjennomført barnetråkkregistreringer. Barnetråkk er en metode for medvirkning og bedre planlegging for barn og unge. Barna registrerer selv sine skole- og fritidsveger, områder for opphold og lek, steder de liker og misliker, og hvilke fysiske forandringer de ønsker seg i nærområdene. Registreringen framstår som et samlet temakart over barn og unges arealbruk.

Det er innført en egen planbestemmelse (§ 6-6) som stiller krav om at hensynet til barn og unges behov for leke- og oppholdsarealer blir ivaretatt i planlegging og konkret tiltak. Bestemmelsen er utdypet med egne retningslinjer. I tillegg inneholder planbestemmelsene (§ 6-9) konkrete føringer om uteoppholdsareal og lekeplasser. De konkrete utbyggingsprosjektene skal ivareta kvalitetskrav og kvantitative krav i detaljregulering og byggesak.

Oppfølgende arbeid:

- Videreføre barnetråkkregistreringer i de områdene det ikke gjennomført. Dette kan også bli en del av arbeidet med Gåstrategi for kommunen.
- Revidere lekeplassveilederen.
- Sentrumsplanen skal avklare krav til områdelekeplass innenfor planområdet.

2.5.2 Folkehelse og inkludering

Status:

Folkehelse er befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i befolkningen. Folkehelsearbeid er vår innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen (Folkehelseloven). Gjøvik kommune har en løpende oversikt over befolkningens helsetilstand i sin Folkehelseoversikt fra 2015. Statistikken oppdateres årlig og dokumentet blir revidert hvert fjerde år. Prioriterte innsatsområder fra

Folkehelseoversikten 2015 er blant annet å utjevne sosiale helseforskjeller, bedre integrere og tilrettelegge for fysisk aktivitet og møteplasser i nærmiljøene. Gjøvik har mange kvaliteter som bidrar til god folkehelse. Eksempel er nærheten til Mjøsa, store friluftsområder, en sentrumskerne med korte gangavstander, et variert idrettstilbud, et aktivt kulturliv osv. Noe vi mangler er en helhetlig struktur på sykkel- og gangnett. Det er til dels svært dårlig kvalitet på fortau, stor mangel på fortau langs mange gater i byen og med utrygg skoleveg som konsekvens, i tillegg til stor mangel på trygge sykkelstier.

Mål:

- Gjøvik skal drive en samfunnsutvikling som fremmer god folkehelse.
- Arealene skal planlegges og tilrettelegges slik at de fremmer sunnhet og trivsel gjennom å tilrettelegge for fysisk aktivitet og gode møteplasser i nærmiljøene.
- Arealene skal legge til rette for nærheten og nærlekeplassene, da nærhet til hjemmet er viktigste faktor for å få folk over dørstokken og i aktivitet, lek og gange
- Arealplanleggingen skal bidra til å bedre integrere og inkludere.
- Planlegging og gjennomføring av tiltak skal bidra til å øke bruken av gange og sykkel.
- Legge til rette for fysisk aktivitet og stimulere til å bruke tur- og rekreasjonsområder
- Sikre at arealplanleggingen ivaretar folkehelseperspektivet gjennom å tilrettelegge og utforme et tilgjengelig samfunn, herunder ved jevnlig kartlegge barnetråkk og snarveger for utnytte erfaringer fra disse samt fra sykkelbysatsingen.
- Aktivt bruke reguleringsbestemmelser, kommunale veiledere og informasjon for universell utforming av boliger og omgivelser.

Strategi:

I kommuneplanens arealdel er det avsatt store arealer til grønnstruktur for å sikre tilgjengelighet til friområder i strandsona langs Mjøsa og ut i marka. Dette legger til rette for fysisk aktivitet og planen åpner for tiltak som kan stimulere til økt bruk av tur- og rekreasjonsområder.

Eksisterende gang og sykkelveger er vist i plankartet med formålet hovednett for sykkel. Det er utredet mange nye traséer for gang- og sykkelveger, og disse er lagt inn i planforslaget. Gjennomføring av disse tiltakene bidrar til et mer sammenhengende tilbud for gående og syklende i kommunen.

Planbestemmelsene stiller minimumskrav til sykkelparkering, og dette vil over tid bidra til at samfunnet er bedre tilrettelagt for sykling. Enda viktigere er følelsen av trygghet - det må kjennes trygt å sykle i trafikken.

Nye boligområder er lokalisert slik at de gir nærhet til sentrum, skole og friluftsområder med mulighet for å gå og sykle til aktiviteter. I retningslinjene er det stilt krav til både kvalitet og minste uteoppholdsarealer for nye boliger og boligområder. Det er også stilt krav til solforhold på uteoppholdsarealer. Miljøkvalitet som berører støy, stråling, forurensning, osv. er ivare tatt gjennom planbestemmelse § 7-1.

2.5.3 Offentlig og privat tjenestetilbud

Lett tilgang til et variert og godt offentlig og privat tjenestetilbud er viktig for innbyggerne, og arealplanleggingen skal bidra til at slike virksomheter blir etablert på rett sted. Tjenesteyting er en sentral del av velferdssamfunnet, og tjenestetilbudet skal være lett tilgjengelig for de ulike brukergruppene. Det er en målsetning at tjenesteyting skal etableres i eller tett på sentrumsområder, der det er godt kollektivtilbud og gode gang- og sykkelforbindelser. Dette gjør at innbyggerne kan få dekket mange behov innenfor kort avstand i et sentrum. I tillegg bidrar en slik strategi til å begrense transportbehovet, og kan også gi synergieffekter for andre virksomheter i sentrum.

Kommunen spiller selv en sentral rolle som utbygger og tjenestetilbyder i denne sammenhengen. Gjøvik kommune skal etablere sitt tjenestetilbud inn mot de ulike sentrene i senterstrukturen. Biri omsorgssenter er nylig etablert tett på Biri sentrum, og i det planforslaget er det lagt til rette for å etablere nytt omsorgssenter i Snertingdal i sentrum. Slike etableringer kan spille en svært viktig rolle i stedsutviklingen uavhengig av om stedet er lite eller stort.

2.5.4 Risiko og sårbarhet

Gjøviksamfunnet skal være sikkert og ha beredskap for å håndtere kriser. Det er krav om egne risiko og sårbarhetsanalyser i alle arealplaner. Kommuneplanens arealdel følger opp den overordnede risiko og sårbarhetsanalysen for kommunen fra 2020. Gjennom gode risiko- og sårbarhetsanalyser i reguleringsplaner, skal uønskede hendelser unngås, og stabiliteten i samfunnet skal opprettholdes. Dette er en viktig faktor for at befolkningen skal oppleve trygghet og opprettholde livskvaliteten.

Det er mange ulike risikofaktorer som påvirker planlegging, og det er knyttet konkrete planbestemmelser til en rekke av disse. Dette gjelder blant annet støy, stråling, forurensning, flomfare og flomveger, skredfare, og luftkvalitet som har egne bestemmelser i § 7-1. I tillegg er det lagt ulike hensynssoner i plankartet for ulike tema der det er egne bestemmelser som gjelder. Dette omfatter definerte støysoner, sone med flomfare, sone for skredfare, faresone for kraftlinjer, og sikringsone for nedslagsfelt for drikkevann.

Det er vesentlig at risiko- og sårbarhetsanalyser i reguleringsplaner følger opp og utdyper risiko og sårbarhetsanalysen for kommuneplanens arealdel.

2.5.5 Stedsutvikling

Gjøvik kommune ønsker å styrke utvalgte steder som sentre for lokalbefolkningen, med satsing på fysiske kvaliteter, tilbud og tjenester som bidra til økt trivsel og bedre livskvalitet. Samtidig skal kontakten og samspillet mellom lokalt engasjement og kommunen styrkes.

Gjennom lokalt forankrede prosjektarbeider og kontakt med lokalbefolkningen skal stedene utvikles ut fra faglige vurderinger av lokale innspill og prioriteringer. Arbeidene skal resultere i forslag til tiltaksplaner for videre stedsutvikling.

Strategier og momenter for prosjektarbeidet vil være å tenke langsiktig og helhetlig rundt utvikling av tettstedet, se på hvordan stedet skal avgrensnes og avklare hva kommunen og samarbeidspartnere kan gjøre for at stedene skal bli attraktive. Gjennomføring av tiltak som sikre bosetting, skaper møteplasser i stedene og vektlegger folkehelseperspektiver vil være grunnleggende - sammen med en god infrastruktur, som kollektivbetjening.

I første omgang gjennomføres slikt stedsutviklingsarbeid for bydelen Hunndalen - sentrum og tettsted for tidligere Vardal kommune. Etter dette prioriteres gjennomføring av tilsvarende stedsutviklingsarbeider for sentrum på Biri og i Snertingdal.

2.5.6 Universell utforming

Gjøvik er ressurskommune for universell utforming - med mål om at universell utforming skal prege samfunnet. Norsk forskningslaboratorium for universell utforming ligger ved NTNU i Gjøvik, der vitenskapelig ansatte bidrar ved tverrdisiplinær forskning og utvikling av kunnskapsbasen til fagområdet universell utforming innenfor en rekke fagområder.

Gjøvik kommune arbeider videre med å være en foregangskommune for universell utforming ved å videreutvikle løsninger som i størst mulig grad ivaretar hensynet til alle mennesker som innbyggere og brukere, uavhengig av individuelle og demografiske forutsetninger som alder og funksjonsevne. Det er fortsatt en utfordring å spre kunnskap om universell utforming og kvalitative metoder for å planlegge, prosjektere og bygge fysiske omgivelser.

Prinsippene for universell utforming skal ligge til grunn for utviklingen av kommunen. Gjennom bevisst arealplanlegging skal kommunen bidra til at målet om et tilgjengelig, inkluderende og deltagervennlig samfunn blir oppnådd. Kommunen skal sikre at arealplanleggingen legger nødvendige føringer for å utforme et tilgjengelig samfunn gjennom aktiv bruk av gode plangrep, reguleringsbestemmelser, medvirkning, kommunal veiledning og informasjon om utforming av bygninger og uteområder.

Universell utforming er omhandlet med egne bestemmelser og retningslinjer i § 6-2. Generelt skal prinsippene for universell utforming integreres i helhetsløsningen i planer og tiltak slik at spesielløsninger i størst mulig grad blir unngått, jf. § 6-2 i bestemmelsene. I nye reguleringsplaner skal det tas inn bestemmelser som sikrer at universell utforming blir ivaretatt i det enkelt prosjekt, blant annet med bestemmelse om andel tilgjengelige boenheter. Hensynet til universell utforming skal vurderes tidlig i planprosessen, slik at det ikke blir behov for senere tilpasninger eller tilleggsløsninger.

Det framgår også av retningslinjene at Rådet for funksjonshemmede skal rutinemessig trekkes inn i planprosessene slik at hensynet til personer med funksjonsnedsettelse blir ivaretatt.

3. PLANBESKRIVELSE

3.1 Bebyggelse og anlegg

Generelt

Kommuneplanens arealdel viser ulike formål for byggeområder i plankartet, og de ulike byggeområdene skiller mellom framtidige og nåværende byggeområder.

Framtidige byggeområder er byggeområder som har fått nytt arealformål som innebærer en omdisponering fra andre arealbrukskategorier ved denne revisjonen av kommuneplanens arealdel. De framtidige byggeområdene er inndelt i arealer til f.eks. boliger (B) og næring (N). Det er i planbestemmelsene krav om reguleringsplan før disse nye byggeområdene kan tas i bruk.

Nåværende byggeområder er byggeområder som er videreført med samme planformål som ved forrige revisjon av kommuneplanens arealdel. Disse områdene omfatter både utbygde og ubebygde arealer. Der det ikke er reguleringsplan, er det krav om å utarbeide reguleringsplan før kommunen kan godkjenne tiltak, jfr. § 2.1 i planbestemmelsene. Byggeområdet omfatter arealet til utbyggingsformålet samt nødvendige arealer til lokale vegger, gater og plasser, parker, friområder knyttet til boligområder m.m.

Det er utfyllende informasjon om de enkelte nye byggeområdene i konsekvensutredningen. Den omtaler alle Framtidige områder hvor det er foreslått omdisponering av arealer ved denne revisjonen av kommuneplanens arealdel.

3.1.1 Boligbebyggelse

Status:

Arealbehov for boligbygging er vurdert på bakgrunn av byggeaktiviteten de siste årene, arealreserver i gjeldende planer, tendenser i eiendomsmarkedet, befolkningsutviklingen og den alminnelige samfunnsutviklingen og boligpolitikken.

Konsekvensutredningen viser et behov for ca. 200 nye boliger per år i planperioden. Det vil si at det må synliggjøres en mulighet for å etablere minimum 2400 boliger i planen. Store deler av utbyggingsområdene er i privat eie, og kommunen har begrenset mulighet og kapasitet til å styre realiseringen av slike utbyggingsområder. Gjøvik kommune har enkelte egne boligområder som vi kan utvikle, men disse utgjør kun en mindre del av arealreservene til boligformål. Tilbudet i markedet styres i stor grad av de private utbyggernes prioriteringer ut i fra etterspørsel og lønnsomhet, samt egen kapasitet. Slike forhold tilsier at kommuneplanens arealdel må ha en viss overkapasitet på utbyggingsareal slik at det reelle utbyggingsbehovet lar seg realisere kontinuerlig i planperioden gjennom detaljreguleringsplaner.

Tabellen nedenfor gir en oversikt over tomtereserver for boligutbygging i dagens planverk i kommunen . * = området er under regulering

		Kommuneplan dekar	Kommuneplan boenheter	Kommuneplan LNF- spredt	Reguleringsplan boenheter
	GJØVIK BYOMRÅDE				
	Fredheim krets				
b1	Stensjordet	485	485		

b2	Grønland	15	20		
b3	Bjørnsveen	23	23		
b4	Berg terrasse				15
b5	Monsveen				20
b6	Åskollvegen				100
b7	Panoramavegen				17
	Gjøvik krets				
b8	Hovdetoppen *				250
	Huntonstranda	63	700		
b9	Brusveskogen	50	75		
	Mustad *		250		
	Campus				300
	Farverikvartalet *				140
	Røverdalen *				230
	Mustadhagen *				50
	Skysstasjon				60
	Kvartal 10 *				15
	Kvartal 13 *				50
	Kvartal 14				15
	Kvartal 17				60
	Kvartal 23				50
	Kvartal 25				15
	Kvartal 27				15
	Kvartal 29				10
	Kvartal 37 *				35
	Kvartal 49 *				20
	Kvartal 113				50
	Kvartal 114				100
	Vindingstad krets				
b10	Østby nedre	24	75		
b11	Svingen	15	15		
b12	Bondelia park*				50
b13	Vikenstranda				40
b14	Bondelia hage *				100
b15	Sommerro				150
	Kopperud krets				
b16	Skoglund øst				58
b17	Niels A. Nielsens veg				4
b18	Dalborglia/Skoglund				4
	Blomhaug krets				
b19	Løkken skog	35	35		
b20	Store Slagggveg 14				12
b21	Store Slagggveg 9				8
b22	Askimfeltet *				125
b23	Hunndalen sentrum *				20
b24	Askim vest	77	75		
b27	Sandberg				60
	VARDAL				
	Grande krets			20	
b28	Skjerven vestre	28	25		
b29	Solhauglia	10	10		
b32	Solhaugjordet				12
b33	Viflat/Sagstugrenda				100
B34	Østvold				30

	Lundstein krets			20	
b35	Bråstad nedre	50	50		
b36	Skikkelstad	30	25		
b37	Bjørge	13	10		
b38	Neråsen	8	5		
b39	Kollstuen øvre	4	3		
b40	Lundstein *	13	15		
	BIRI				
	Redalen krets			10	
b41	Redalen	138	100		
	Biri krets			30	
b43	Kristianslund	21	26		
b44	Honne				28
b45	Biri sentrum nord				20
b46	Diseth				20
b47	Kristianslund				15
b48	Kronborg				20
b49	Kullsveen				20
	Birstrand krets			10	
b50	Sørengen sør	20	15		
b51	Sørengen nord	3	2		
b52	Elvestad	5	4		
b53	Røsti	6	5		
b54	Birstrand				13
	SNERTINGDAL			65	
b55	Skonnord	43	30		
b58	Pinseberget nord	15	12		
b63	Haugland	3	2		
b64	Beinerud	6	3		
b65	Perstuguflå				15
	*=i prosess		KP boenheter	KP LNF spredt	RP boenheter
	Totalt:		2069	145	2511

I gjeldende kommuneplan og reguleringsplan er det tomtereserver og planer som gir et samlet potensiale på utbygging av ca. 5000 boenheter. I tillegg er det potensiale for ytterligere fortettingsprosjekter spesielt i Gjøvik sentrum, men også i Hunndalen sentrum, Biri sentrum og Snertingdal sentrum.

Mål:

- Gjøvik skal ha et variert og attraktivt boligtilbud, med tilstrekkelig avsatte boligarealer til å dekke behovet/etterspørselen.
- Boligområder i eller i nær tilknytning til sentrum bør ha høy utnyttelse, og det skal legges vekt på fortetting med kvalitet.
- Områder med lav utnyttelse i, og i nærheten av Gjøvik sentrum og tettstedene, bør omformes slik at de blir utnyttet bedre, samtidig som egenarten i områdene blir opprettholdt.
- I tettstedene skal vi stimulere til ny bosetting som fortetting i eksisterende boligområder og/eller i nye felt inntil eksisterende tettstedsbebyggelse.
- Legge til rette for en viss spredt boligbygging i bygdene.
- Nær byen og tettstedene skal holdningen til spredt utbygging være strengere.

- Boligprosjekter skal ha ulike boligtyper og leilighetsstørrelser slik at det blir bomiljøer med god blanding av beboere i ulike livsfaser.

Strategier:

Eksisterende/nåværende boligområder i gjeldene kommuneplan som ikke er regulert og som er over 10 dekar er vurdert i eget notat med anbefalinger om enkeltområdene bør videreføres eller ikke. Ved vedtak av utlegging av planforslaget til offentlig ettersyn besluttet formannskapet at de eksisterende boligområdene i tabellen nedenfor skal tas ut og disse er nå tilbakeført til LNF-formål. I løpet av planprosessen har område b11 blitt omprioritert og ligger fortsatt inne som boligformål, mens område b42 Smedmoen ble tatt ut gjennom meklingen:

Nr.	Områdenavn	Areal i dekar	Antall boenheter
b25	Egstadtjernet	80	65
b26	Bjugstadgrenda	48	30
b30	Nyåsen, Åslendet	27	10
b31	Hørstad v/Haug	20	10
b42	Smedmoen	58	45
b56	Ringsgard	12	6
b57	Torstuen	10	5
b59	Rognstad	5	2
b60	Rognstad	15	8
b61	Skogheim	105	35
b62	Engevoll	12	5
	Totalt:	392 dekar	221 boenheter

På bakgrunn av gjennomført konsekvensutredning av private og kommunale innspill, offentlig ettersyn og meklingsresultat er disse nye boligområdene lagt inn i planen for å supplere de eksisterende planreservene:

Nr.	Områdenavn	Areal i dekar	Antall boenheter
B1	Brobakken	93,3	93
B3	Odnesevegen 462	2	2
B4	Nygaard	16	25
B10	Frusethenga	5	7
B14	Nord-Ekeren Øvre	7	4
B15	Snertingdalsvegen 1670	6,5	10
B16	Snertingdalsvegen 1712	7	10
B17	Østbyhøgda	38,6	38
B19	Kristianslund	176	260
B25	Fjordheim	6,5	9
	Totalt:	356,9 dekar	458 boenheter

Det er lagt inn en begrenset størrelse nye arealer til boligformål i planen, og disse følger opp de langsiktige arealstrategiene i kommuneplanens samfunnsdel. Det er prioritert inn 176 dekar nye boligarealer på Biri, der det er behov for å styrke planreserven for boliger. For øvrig er det potensiale for å fortette Biri sentrum med å bygge ut leiligheter, og det er behov for et mer variert boligtilbud på Biri.

Store deler av den eksisterende småhusbebyggelsen ligger i områder med eldre reguleringsplaner, eller i uregulerte områder. For å kunne sikre en forsvarlig og forutsigbar forvaltning og utvikling av disse områdene er det videreført egne bestemmelser for disse

gjennom bestemmelsesområder og generelle føringer småhusbebyggelse i og utenfor tettbygd strøk i § 9.3.

Rammer for tetthet i reguleringsplaner for boliger blir nå styrt gjennom § 9-1. Det er også innført egen bestemmelse om bokvalitet og boligsammensetning i § 9-2. Dette er sentrale bestemmelser som skal følges oppgjennom konkrete reguleringsplaner.

Videre arbeid:

- Følge opp den boligstrategiske planen
- Utarbeide områdereguleringsplan for boligområdet på Stensjordet
- Følge opp den regionale strategien for Connected Living

3.1.2 Fritidsbebyggelse

Status:

Det skjer en begrenset hyttebygging i Gjøvik kommune med ca. 10 nye hytter per år. Det ble lagt inn betydelige nye områder for fritidsbebyggelse i forbindelse med revisjonen av arealdelen i 2008 og 2014. Dette tilsier at det er en betydelig planreserve for ny fritidsbebyggelse i gjeldende kommuneplan som dekker behovet for kommende planperiode. Derfor er det ikke åpnet for innspill til nye områder for fritidsbebyggelse i forbindelse med denne revisjonen, jf. vedtak av planprogrammet.

Nedenfor er en oversikt over planreservene i de eksisterende byggeområdene for fritidsbebyggelse i kommuneplan og reguleringsplaner:

Feltnr	Områdenavn	Kommuneplan dekar	Kommuneplan Antall hyttetomter	Reguleringsplan Antall hyttetomter
f 1	Skogheim Nord	15	5	
f 2	Lauga - Hagatun	20	5	
f 3	Brattåshaugen	448	10	
f 4	Svearoa - 2 felt	20	5	
f 5	Svarken - Hasliseter	648	15	
f 6	Dempasætra	510	10	
f 7	Birisetra	325	10	
f 8	Markved	47	15	
f 10	Svennessætra	267	75	
f 11	Brattbergsetra	29	30	
f 12	Onsrudvatna	1,4	2	
f 13	Onsrudvatna			24
f 14	Onsrudenga			7
f 15	Dempa			8
f 16	Ringsjøen øst			10
f 17	Rågjerdkjennet			12
f 18	Bratbergsetra			7
f 19	Brattbergsetra - Ankerlia			20
f 20	Sundby			11
f 21	Kongelstad og Øistad			20

f 22	Vinterhugu			25
f 23	Kvilstadsveen			20
	Totalt:	2330 dekar	182 hytter	164 hytter

I gjeldende kommuneplan ligger det inne tomtereserver blant annet langs Mjøsa sør for Kolberg, ved Skumsjøen, Svennessætra og Brattbergsetra. I tillegg er det igjen resttomter innenfor regulerte hytteområder på blant annet Onsrudvatna og Ringsjøen. Det er også flere eksempler på ferdig regulerte hytteområder som foreløpig ikke er utbygd. Dette tilsier at det er varierte utbyggingsmuligheter for fritidsboliger i Gjøvik kommune. Totalt er det planreserve på ca. 350 hytter, og over 160 av disse er ferdig regulerte hyttetomter.

Mål:

- Det skal føres en bærekraftig hyttepolitikk i Gjøvik kommune, både med tanke på arealdisponering og hyttenes størrelse.
- Hyttebygging skal i hovedsak skje i felt og på grunnlag av reguleringsplan i samsvar med kommuneplanens arealdel.
- I Gjøvik kommune skal det være et variert hyttetilbud som er tilpasset behovene.

Strategier:

Eksisterende tomtereserver er i hovedsak videreført i planen, og disse gir et variert tilbud av hyttetomter med ulike kvaliteter. Område f9 Bråstad nordre er tilbakeført til LNF-formål på grunn av avtale om frivillig vern av arealet. I tillegg er områdene f3 Brattåshaugen og f5 Svarken-Hasliseter redusert og tilpasset naturreservatene i nærområdet.

Planbestemmelsene for fritidsbebyggelsen er i all hovedsak videreført fra forrige kommuneplan. Det er gjort unntak fra plankravet på samme måte som tidligere for alle tiltak som er i samsvar med bestemmelsenes § 9-4. Dette muliggjør en rasjonell saksbehandling av kurante saker. Ukurante saker, det vil si saker som ikke er i tråd med bestemmelsene, vil utløse plankravet og forutsetter at det enten blir utarbeidet en reguleringsplan eller en dispensasjon før kommunen eventuelt kan gi tillatelse.

Spredt hyttebygging krever dispensasjon fra kommuneplanens arealdel.

Det må legges vekt på at hyttene blir godt tilpasset i terrenget. Nye hytter må ikke beskjære sammenhengende urørte naturområder, attraktive friluftsområder eller forstyrre trekkveger for vilt og viktige områder for hønsfugler. Utbygger må avklare forholdet til eventuelle beiterettigheter.

3.1.3 Sentrumsformål

I kap. 2.1 er det redegjort for senterstrukturen i kommunen og byutvikling. De områdene som der er utpekt som regionsenter (Gjøvik sentrum), lokalsenter (Biri), bydelssenter (Hunddalen, Kopperud, Kirkeby sør, Kirkeby nord, Hunn) og nærsenter (Bybrua, Snertingdal) er vist med sentrumsformål i plankartet.

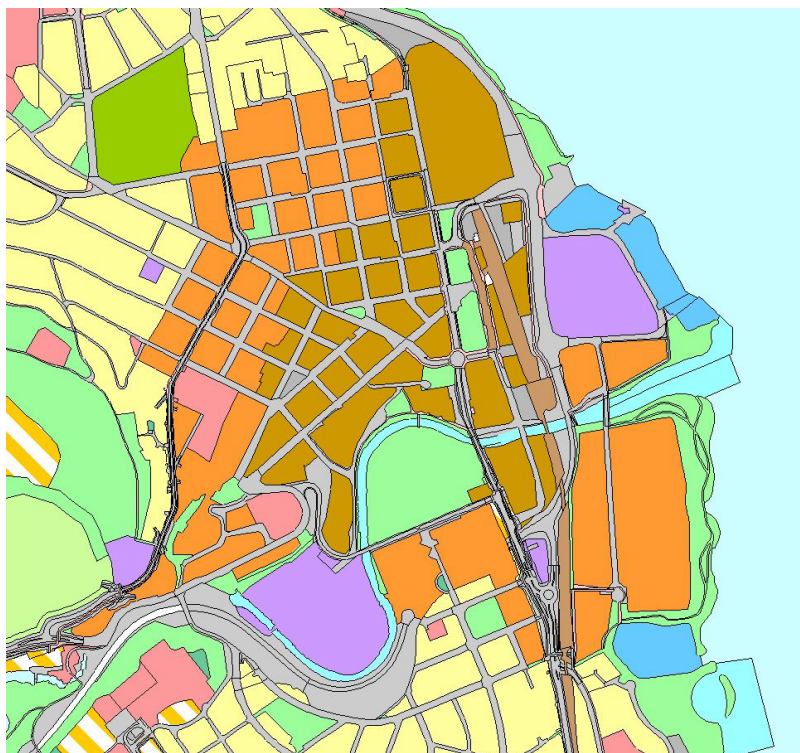
Sentrumsformålet omfatter de formålene som er vanlige i et by- eller tettstedssentrum. Det omfatter f.eks. for Gjøvik sentrum bolig, forretning, kjøpesenter, tjenesteyting,

kontor, hotell, bevertning, kulturvirksomhet og grønnstruktur.

§ 9-5 i planbestemmelsene har føringer for de ulike sentrumsformålene. For Gjøvik sentrum er i tillegg § 7-3 om byform en viktig bestemmelse som gir føringer for utvikling av byen.

Gjøvik sentrum:

Den indre sentrumssonen i Gjøvik sentrum er vist med sentrumsformål i plankartet (brunt i illustrasjonen). Området har en utstrekning under 1000 meter, og det er lagt vekt på å legge til rette for å utvikle urbane kvaliteter gjennom et kompakt sentrum.

Figur 7: Illustrasjon av sentrumsformål og bybebyggelse

CC Gjøvik er nå inkludert i sentrumsformålet. Kjøpesenteret er en integrert del av Gjøvik sentrum, og det er hensiktsmessig å vise dette som samme formål. I tillegg er sentrumsformålet utvidet til å omfatte byggeområdene rundt Gjøvik skystasjon, som er kollektivknutepunktet i byen.

Ytre sentrumssone er i planforslaget vist med planformålet *andre typer nærmere angitt bebyggelse og anlegg - bybebyggelse* (Orange i illustrasjonen). Det er nærmere omtale at dette formålet i kap. 3.1.12.

Bydelssentre:

Bydelssentrene for Hunndalen, Kopperud, Kirkeby sør og Kirkeby nord er videreført i planforslaget.

Hunndalen

Kopperud

Kirkeby sør

Kirkeby nord

Analysen av varehandel og senterstruktur anbefalte et nytt bydelssenter i Nordbyen. Bydelen har i dag en dagligvareforretning ved Hunn, og dette er i dag det etablerte tilbudet av nærservice i bydelen. Tidligere forretningsformål og tilgrensende boligeiendommer er vist med sentrumsformål, og området kan utvikles videre med nærservicefunksjoner og i tillegg til boliger.

Hunn

Lokalsenter - Biri:

Biri sentrum er i hovedsak videreført som fra forrige kommuneplan, men sentrumsformålet er nå begrenset mot

nord ved Vismunda. Det er valgt å begrense utstrekningen på sentrumsformålet for å legge til rette for

et mer kompakt lokalsenter. Deler av områdene langs Birivegen er preget av lav utnyttelse, og det er potensiale for å fortette Biri. I tillegg er det ubebygde arealer i vestre del av sentrumsformålet.

Nærsenter:

Snertingdal sentrum er i hovedsak videreført fra forrige kommuneplan, men sentrumsformålet er begrenset mot vest der et område er omdisponert til boligformål (jf. B 16).

Bybrua er lagt inn som nærsenter i senterstrukturen, og tidligere forretningsformål er nå vist som sentrumsformål i plankartet.

Videre arbeid:

- Utarbeide sentrumsplan for Gjøvik. Planen skal i utgangspunktet omfatte arealet for sentrumsformål, og bybebyggelse. Endelig avgrensning skal avklares i den innledende delen av planprosessen.
- Vurdere differensierte krav til områdelekeklass i sentrumsplanen.
- Gjennomføre stedsutviklingsprosjekter for Hunndalen, Biri og Snertingdal. Stedsutviklingsprosjektet for Hunndalen er igangsatt.
- Vurdere behov for nytt nærsenter/bydelscenter i forbindelse med områdereguleringsplan for Stensjordet.

3.1.4 Forretninger

Forretningsformålet omfatter arealer og bygninger for varehandel. I plankartet er regulerte og uregulerte områder for forretningsvirksomhet vist som forretningsformål.

Forretningsvirksomhet som ligger i Gjøvik sentrum, Biri sentrum, bydelsentre og nærsentre er vist som sentrumsformål, jf. kap 3.1.3.

Kap. 2.3 redegjør nærmere for strategi for å lokalisere varehandel som et overordnet tema, og § 7-10 i bestemmelsene gir overordnede føringer for dette.

Plass- og transportkrevende varehandel:

I hovedsak omfatter forretningsformålet områder for plass- og transportkrevende varehandel. Plass- og transportkrevende varehandel er handelsvirksomhet der den dominerende delen av vareutvalget når det gjelder omsetning er biler, båter, campingvogner, landbruksmaskiner, trelast og større byggevarer, utsalg fra hagesentre og planteskoler.

Storvarehandel:

Områder som ble definert som områder for storvarehandel ved forrige revisjon av kommuneplanen, er videreført som bestemmelsesområder 2_1, 2_2 og 2_3 i planen. Dette gjelder område Amsrudvegen 2-4, og Kallerud handelspark ved rv.4/Alfarvegen. Innenfor bestemmelsesområdene er det tillatt med storvarehandel i tillegg til plass- og transportkrevende varehandel.

Storvarehandel er handelsvirksomhet der den dominerende delen av vareutvalget når det gjelder omsetning er møbler, hvitevarer, brunevarer, og deler og utstyr til motorkjøretøy, og hvor virksomheten er over 1500 m² BRA.

Figur 8: Amsrudvegen 2-4 i Hunndalen (2_3)

Figur 9: Kallerud handelspark (2_1 og 2_2)

Annen detaljvarehandel i forretningsområder:

Etablering av annen detaljvarehandel enn ovennevnte kategorier, er i utgangspunktet ikke tillatt, jf. § 9-6 c). Å videreføre tidligere godkjent annen detaljvarehandel er tillatt, som f.eks. dagligvareforretning.

3.1.5 Offentlig eller privat tjenesteyting

Status:

Arealene som er vist som offentlig eller privat tjenesteyting i plankartet omfatter blant annet barnehager, skoler, institusjoner som sykehjem, administrasjon, kulturformidling, kirke og sykehus.

Gjøvik kommune sitt tomtealternativ for det nye Mjøssykehuset på Biri ved Vismunda er trukket etter offentlig ettersyn av planforslaget. Disse arealene er nå i stedet prioritert til næringsformål. Gjøvik kommune legger i stedet vekt på legge til rette for at Gjøvik sykehus blir en del av den fremtidige sykehusstrukturen.

Det er gjennomført en omfattende skoleutredning som blant annet utreder fremtidig løsning for ungdomsskole for elevene som tilhører barneskolene Blomhaug, Grande, Kopperud og Vindingstad. I løpet av planprosessen er det fattet vedtak om felles ungdomsskole for de ovennevnte skolekretsene ved Vardal. I tillegg er det fattet vedtak om videre utredning av nytt oppvekstsenter på Biri med samlokalisering av barneskole og barnehage ved Biri ungdomsskole.

I gjeldende plan er det sikret areal til eventuelle skoleutvidelser eller annet tjenestebehov ved Fredheim og Vindingstad, og disse arealene er videreført i planforslaget. I løpet av planperioden er det godkjent ny reguleringsplan for Biri omsorgssenter som nå er under utbygging.

Snertingdal omsorgssenter er i dårlig forfatning, og det er behov å bygge et nytt omsorgssenter. I en innledende fase er det utredet mange ulike tomtealternativer. Det er lagt politiske føringer om at pasientene skal kunne bo i det eksisterende omsorgssenteret i anleggsfasen og samtidig utvikle et nytt omsorgssenter på naboarealene.

I løpet av planperioden er det bygd ny Gjøvik sentrum barnehage og Sørbyen barnehage. De nye barnehagene og reduserte fødselstall de siste årene, har bidratt til generell god barnehagedekning.

Mål:

- Offentlig og privat tjenesteyting skal lokaliseres slik at en styrker sentrum, reduserer transportbehovet og oppnår positive synergieffekter.
- Gjøvik skal legge til rette for at Gjøvik sykehus kan bestå som en del av fremtidig sykehusstruktur.

Strategi:

Det er lagt til rette for å bygge ut nytt omsorgssenter ved Snertingdal sentrum (O1) gjennom å utvide området for offentlig tjenesteyting på 4,5 dekar. Området skal utvikles som en del av Snertingdal sentrum med viktige funksjoner og tilbud for beboerne og lokalsamfunnet.

Løsning for ny ungdomsskole ved Vardal må avklares gjennom en egen reguleringsplanprosess. Løsningen må sees i sammenheng med pågående utredninger knyttet til ny trase for Rv.4 med tunnel forbi byen.

Fremtidig løsning for nytt oppvekstsenter på Biri ved ungdomsskolen må sees i sammenheng med stedsutviklingsprosjektet på Biri. Flytting av barneskolen og barnehage gir mulighet for synergieffekter, og løsningene må avklares gjennom en reguleringsplanprosess. Det er ubebygde arealer i nærheten av ungdomsskolen som er

avsatt til tjenesteyting og sentrumsformål i planforslaget, og kommuneplanen gir et handlingsrom for vurdering av ulike tomtealternativer i reguleringsplanfasen.

I forrige kommuneplan lå kommunaltekniske anlegg som høydebasseng, renseanlegg, og pumpestasjoner som offentlig eller privat tjenesteyting. Disse har nå fått nytt planformål, og er i stedet vist med formålet *Andre typer nærmere angitt bebyggelse og anlegg*.

Videre arbeid:

- Følge opp vedtatt utbyggingsplan for barnehager i Gjøvik kommune.
- Utarbeide reguleringsplan for ny ungdomsskole i Hunndalen.
- Utarbeide reguleringsplan for oppvekstsenter på Biri med ny barneskole og barnehage i tilknytning til Biri ungdomsskole.
- Utarbeide reguleringsplan for Snertingdal omsorgssenter.

3.1.6 Fritids- og turistformål

Status:

Bråstadvika camping, Furuodden camping, Strandengen camping, Sveastranda camping og Stranda camping er campingplassene i Gjøvik kommune. Alle campingplassene har en attraktiv beliggenhet langs Mjøsa. Bråstadvika camping er under utvikling i samsvar med gjeldende reguleringsplan, og vil på sikt kunne tilby et campingtilbud i nærheten av Gjøvik sentrum. De øvrige campingplassene har utviklet seg over tid uten reguleringsplan.

Mål:

- Gjøvik skal ha et variert og attraktivt campingtilbud med både faste- og korttids-plasser.

Strategi:

Campingplassene i kommunen er i plankartet vist med fritids- og turistformål. Det er innarbeidet retningslinjer til § 9-8 som skal være førende for tiltak og planarbeid, med fokus på spesielt brannsikkerhet.

Det er lagt inn en utvidelse av Bråstadvika camping med et nytt område på ca. 41 dekar. Hensikten er å legge til rette for et korttidstilbud for campingturister tett på Gjøvik sentrum. Gjennom reguleringsplan skal det legges til rette for utvikling av området som tradisjonell campingplass med mulighet for teltplass, oppstillingsplasser for campingvogner og bobiler. Campingplassen skal etableres som er reversibelt tiltak, der området enkelt kan tilbakeføres til landbruksareal dersom campingvirksomheten blir avviklet.

Det er etablert et midlertidig tilbud for bobiler på Mjøsstranda, men dette er ikke innarbeidet i planforslaget. En slik løsning vil eventuelt måtte vurderes nærmere i arbeidet med sentrumsplanen.

3.1.7 Råstoffutvinning

Status:

Behov for pukk- og grusprodukter vil alltid være til stede. Det bør være en rimelig kort transportavstand fra produksjonssted til brukssted av hensyn til både miljø og økonomi. Ved rullering av kommuneplanen i 2008 ble det lagt inn utvidelser av Amsrud og Åndalen pukkverk. I tillegg ble det lagt inn en nytt område ved Lundevollen i Biri for uttak av steinmasser. Ved revisjonen av kommuneplanen i 2014 ble det lagt inn et nytt område på Sembshagen ved Biri. I løpet av planperioden er det godkjent reguleringsplan for Sembshagen og området er i drift. Det er godkjent ny plan for Åndalen pukkverk, og arbeidet med ny plan for Amsrud pukkverk er i den avsluttende fasen.

For å vurdere områder for masseuttak, er det tidligere laget en rapport av Gjøvik kommune der aktuelle grus- og pukkforekomster er gjennomgått med tanke på miljø- og samfunnsmessige konsekvenser av uttak eller nedbygging.

Mål:

- Innen kommunen skal det være tilgjengelige arealer til råstoffutvinning som sikrer nødvendige pukk- og grusprodukter til bygge- anleggstiltak.

Strategi:

I forbindelse med anleggsarbeider for ny mjosbru og E6 utbyggingen er det behov for store volumer av masse. Området for råstoffutvinning ved Sembshagen kan dekke det meste av antatt nytt massebehov for ny E6. Behovet for masser og massedeponi i forbindelse med E6-utbyggingen vil bli avklart nærmere i reguleringsplanen for E6.

De eksisterende produksjonsstedene er vist på plankartet, og i planbestemmelsene er det stilt krav om reguleringsplan for nye områder eller vesentlig utvidelse av eksisterende produksjonssteder.

I tillegg skal det ses positivt på mindre uttak til lokal bruk som for eksempel grus til lokale vegger, dersom forekomsten er vurdert som aktuell for uttak i grus- og pukkrapporten. Det er innført unntak fra plankravet for masseuttak av begrenset størrelse i § 2-2 d).

Videre arbeid:

- Sluttbehandle reguleringsplanen for Amsrud masseuttak.

3.1.8 Næringsbebyggelse

Status:

Ved revisjonen av kommuneplanen i 2008 ble det lagt vekt på å få inn eksponerte næringsarealer, og det ble omdisponert tre større områder i aksene Hunndalen- Raufoss. Damstedet sør (45 daa), Bjugstad (175 daa) og Djupdalen (83 daa) ligger godt eksponert mot Raufossvegen og har gode adkomstmuligheter, slik at områdene er ansett for å være attraktive. I tillegg er det store arealreserver i Skjerven næringspark. Ved forrige revisjon av kommuneplan ble det ikke lagt inn nye næringsområder.

I løpet av planperioden har det vært en positiv utvikling med en rekke næringsetableringer innenfor regulerte næringsområder. Damstedet har blitt et attraktivt næringsområde hvor alle tomtene er utbygd. Hunton Fiber har etablert seg med ny fabrikk i Skjerven

næringspark. Gjøvik kommune har i senere tid lagt ut tomter for salg i Damstedet sør og Aas skog vest, og det er inngått avtaler for alle disse tomtene. Dette synliggjør en stor etterspørsel i markedet. Øveraasen skal relokalisere sin virksomhet, og det er generelt mange forespørsler fra aktører som ønsker seg sentrale næringsstomter.

Det er fortsatt en tomtereserve for næringsformål i gjeldende kommuneplan og i enkelte vedtatte reguleringsplaner, men i denne revisjonsrunden er det nødvendig å supplere den langsiktige tomtereserven til næringsformål. Gjøvik kommune har store ambisjoner for vekst i antall arbeidsplasser, og dette betinger næringsområder som er egnet for ulike typer virksomheter, jfr. også den nye næringsstrategien for Gjøvik kommune.

Oversikt over tomtereserver i næringsområder:

Nr	Felt navn	Virksomhetstype	Kommuneplan dekar	Reguleringsplan dekar
n1	Bjugstad	B + C	175	
n2	Djupdalen	B + C	83	
n3	Skjerven næringspark *nytt forslag til reguleringsplan	B + C		308
n4	Biri bruk	C	25	
n5	Redalen	C		30
n6	Dalborgmarka	C	74	
n8	Sigstadplassen/Elverhøy	B		30
n9	Damstedet sør	B		25*
n10	Ås skog vest	B		54*
n11	Kolberg	C	20	
n12	Vismunda	B + C		160
*= tomtene er ubebygde, men salgsavtaler eller opsjonsavtaler inngått				
Totalt:			Ca 370 dekar	707 dekar

Virksomhetstypene er angitt på bakgrunn av ABC-prinsippene for lokalisering av virksomheter. A-virksomheter er for eksempel offentlig administrasjon og annen kontorvirksomhet, som skal ha en lokalisering inn mot sentrum med godt kollektivtilbud. B-virksomheter er for eksempel plass- og transportkrevende varehandel, lett industri og mindre næringsvirksomheter. C-virksomheter er for eksempel industri og lager, som skal ha en lokalisering tett på hovedvegnettet. Områder med næringsformål i plankartet er i all hovedsak områder i virksomhetstype B og C. I oversikten over de ulike næringsområdene er det spesifisert hvilke virksomhetstyper det primært skal legges til rette for.

I planprogrammet er det vektlagt behov for nye næringsarealer på Biri. Det pågår reguleringsplanarbeid for Raufoss industripark og Skjerven næringspark, og det er hensiktsmessig å legge til rette for ytterligere utvidelsesmuligheter for disse tyngdepunktene i næringssettingsingen i kommunen. Kommunegrensen mot Vestre Toten kommune er flyttet i løpet av planprosessen, og Raufoss industripark er overført til nabokommunen. Planen er tilpasset denne endringen.

Gjøvik kommune har fått få nye statlige og regionale arbeidsplasser, men har god vekst i private arbeidsplasser gjennom nye bedriftsetableringer. Tilgang til attraktive næringsområder er en nøkkelfaktor for å sikre fortsatt vekst i bedriftsetableringene i kommunen og nye arbeidsplasser.

Mål:

- God kapasitet på attraktive næringsarealer til ulike næringsformål.
- Kommunen skal legge til rette for næringsetableringer langs hovedtransportaksene, og skal tilby ferdig opparbeide næringsarealer.

Strategi:

Tidligere avsatte næringsarealer i kommuneplanen er videreført i planen.

Enkelte næringsområder er endret til kombinert formål for næring og forretning, der det også er tillatt med plass- og transportkrevende varehandel. Dette er omtalt nærmere i kap. 3.1.11. Arealet på Vismunda er endret fra kombinert formål (næring/tjenesteyting) til kun næring etter offentlig ettersyn.

Strategier for næringsutvikling er nærmere omtalt i kap. 2.3.

Det er lagt inn følgende nye næringsområder i planforslaget for å følge opp disse målsetningene:

Nr.	Områdenavn	Virksomhetstype	Areal i dekar
N2	Skjerven vest	B + C	65,3
N3	Industriparken nord	C	165,3
N4	Klundby	C	126
N5	Hanssvea	C	114,7
N6	Bukta	B + C	105
N7	Sembshagen	C	26
N9	Vismunda	B + C	31
K2	Vismunda	B+C	42
K4	Sembshagen	C	64,9
	Totalt:		740 dekar

Det er lagt inn egen bestemmelse om å lokalisere virksomheter i § 7-9. Den er generell, men omfatter også næringsvirksomhet, og retningslinjene legger til grunn at ABC-prinsippet skal følges for lokalisering av virksomheter.

Videre arbeid:

- Sluttbehandle områderegeringsplanen for Mustad-Kallerud.
- Utrede muligheten for å knytte næringsområdene ved Bjugstad inn mot Raufossvegen.
- Utarbeide reguleringsplan for Bjugstad næringspark.
- Utrede muligheten for å utvide næringsområdene ved Ås skog videre vestover i retning Skjerven næringspark.
- Vurdere å transformere eksisterende næringsområder.
- Utrede muligheten for nye næringsarealer tett på ny mjøsbru i forbindelse med avklaring av ny trasé for RV.4.

3.1.9 Idrettsanlegg

I plankartet er eksisterende idrettsanlegg vist og sikret med formålet idrettsanlegg. Dette gjelder idrettsplasser som for eksempel Gjøvik stadion, Vardal idrettspark, Vind idrettspark, Øverby skistadion, Varde-plassen, og idrettsplassene i Redalen, Lundstein, Snertingdal og Biri.

Formålet omfatter også idrettshaller som f.eks. Tennishallen, Campus arena og Snertingdalshallen. Andre områder er f.eks. Hovdebakken, Reviholen skyteplass, Snertingdal golfbane, Elvedalen motorsportsenter og skytebane, og travbanen på Biri.

I løpet av planperioden er flere idrettsanlegg oppgradert. Campus arena er utvidet og tilfredsstillende kravene for toppseriespill i håndball. Biri flerbrukshall er tatt i bruk, og det er vedtatt ny reguleringsplan for Biri idrettspark. Det er godkjent ny reguleringsplan for Vind idrettspark som legger til rette for å bygge flerbrukshall. I tillegg har spilleflatene på Gjøvik stadion og Vardal idrettspark blitt utbedret innenfor planformålet.

Den pågående planprosessen for Hovdetoppen omfatter Hovdebakken, og den planen skal avklare nærmere føringer for å videreutvikle anlegget.

Det er viktig at det ikke blir tillatt tiltak i disse områdene som vil være til hinder for idrettsutøvelsen. Idrettsanleggene er en viktig del av tilbudet som stimulerer befolkningen til aktivitet, og det å videreutvikle idrettsanleggene er et positivt folkehelseiltak.

3.1.10 Grav og urnelund

Grav- og urnelunder er vist med dette formålet i plankartet. I de tilfellene hvor kirken ligger inntil disse områdene, er den lagt til samme formål.

Videre arbeid:

I den kommende planperioden er det nødvendige å vurdere behovet for å supplere arealreservene for grav- og urnelunder.

3.1.11 Kombinert bebyggelse og anleggsformål

I plankartet er det vist en rekke ulike områder med kombinert formål. I hovedsak er dette områder der det i gjeldende reguleringsplaner er lagt til rette for å kombinere formål. I de tilfellene er det reguleringsplanen som gir føringer for hvilke formål som er tillatt innenfor området. I tillegg er det enkelte områder med kombinert formål i kommuneplanens arealdel der det er angitt kombinasjoner i plankartet, jf. § 9.13.

Det er innført kombinert formål i kommuneplanen for en rekke eldre næringsområder hvor det tidligere har vært en variert formålsbruk med enten næring eller forretning i plankartet basert på eksisterende virksomhet. Dette er typiske B-områder etter ABC-prinsippene som er egnet for både næringsvirksomhet og plass- og transportkrevende varehandel. Disse områdene er angitt med N for næring og F for forretning, der forretning er begrenset til plass- og transportkrevende varehandel, jf. §§ 7-10 og 9-6.

I planforslaget er det lagt inn følgende nye kombinerte formål:

Nr.	Områdenavn	Formål	Areal dekar
K1	Alfarvegen	Næring og forretning (plasskrevende)	47
K2	Vismunda	Råstoffutvinning og næring	42
K3	Kirkeby	Næring og forretning (plasskrevende)	63
K4	Sembshagen	Råstoffutvinning og næring	65
K5	Thomasdalen	Næring og forretning (plasskrevende)	133
K6	Aas skog	Næring og forretning (plasskrevende)	120
K7	Mustad idrettsparken	Tjenesteyting og forretning (plasskrevende)	18
K8	Nyvegen 25	Bolig /næring	4,4

3.1.12 Annen nærmere angitt bebyggelse - bybebyggelse

Bybebyggelse utgjør ytre sentrumssone, og omkranser indre sentrumssone som er angitt med sentrumsformål i plankartet.

Formålet omfatter områder av ulike karakter, men er områder som skal ha bymessig karakter. Områdene på Huntonstranda/Mjøsstranda er viktige byutviklingsområder med stort potensiale for transformasjon. Dette er omtalt tidligere, og det er krav om felles områderegeringsplan for Huntonstranda. Funn av metangass på Huntonstranda gjør det nødvendig med nye vurderinger knyttet framtidig bruk av området.

Formålet omfatter også tradisjonell kvartalsbebyggelse som omkranser den indre sentrumskjernen med sentrumsformål. Disse kvartalene er en del av verneplanen for Gjøvik sentrum.

§ 9-14 i planbestemmelsene gir føringer for formålet bybebyggelse, og i tillegg gir § 7-3 om byform viktige rammer for utviklingen av byen.

3.1.13 Annen nærmere angitt bebyggelse - kommunaltekniske anlegg

Kommunaltekniske anlegg som Rambekk renseanlegg, Gjøvik vannverk, høydebassenger og pumpestasjoner er vist med dette planformålet.

3.2 Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur

3.2.1 Veg

Offentlige og private veger er vist med planformålet veg i plankartet. Fremtidige veger som lå inne i plankartet i forrige kommuneplan, er videreført i denne planen og er fortsatt vist som fremtidig veg. Det er ikke lagt inn nye fremtidige veger i forbindelse med rulleringen av planen. Det vises for øvrig til kap. 2.3.

Byggegrenser og holdningsklasser for nye avkjørsler langs riks- og fylkesveger er differensiert etter ulike funksjonsklasser på vegene. Planbestemmelsene regulerer dette i § 6-1.2 og § 10-1.

3.2.2 Bane

Gjøvikbanen går helt inn til Gjøvik sentrum, og denne er vist med planformålet bane i plankartet. Formålet sikrer også nødvendig areal til hensettingsplasser for togsett ved Gjøvik stasjon. Det vises for øvrig til kap. 2.3.

Videre arbeid:

- På sikt er det behov for ytterligere hensettingsplasser, og det mest aktuelle området i Gjøvik kommune er tilknyttet Nygård stasjon. Endelig valg av plassering må sees i sammenheng med en helhetlig løsning for Gjøvikbanen i samarbeid med BaneNor. Dette blir fulgt opp i eget prosjekt.
- Gjøvik kommune ønsker å etablere ny stasjon på Kallerud med god forbindelse til Campus. Det pågår egen prosess for å avklare forutsetninger og betingelser for dette i dialog med Jernbanedirektoratet.

3.2.3 Parkeringsplasser

Parkeringsplasser som inngår i reguleringsplaner, og andre større parkeringsplasser er vist med formålet i plankartet.

Parkering er omtalt nærmere i kap. 2.3.7.

3.2.4 Hovednett for sykkel

Status:

Gjøvik er utpekt som sykkelby, og gjennom sykkelbyprosjektet jobber kommunen konkret med ulike tiltak for å tilrettelegge for økt bruk av sykkel.

Det er utarbeidet egen plan for hovednett for sykkel i Gjøvik kommune, og i ATP-strategien er denne konkretisert med en rekke kortsiktige og langsiktige tiltak. Hovedsykkelvegnettet består av seks sykkelruter fra boligområdene rundt og til sentrum. To ruter fra Sørbyen, to ruter fra Nordbyen, en rute fra Kallerud og en rute fra Hunndalen/Raufoss. I tillegg er det to tverrforbindelser som skal knytte sammen områdene fra sør til nord for byen. Hovednettet for sykkel er i ulik grad etablert på de ulike sykkelrutene, og det er behov for forlengelser og utbedringer på flere av rutene. Det er også behov for tiltak som bedrer trafiksikkerheten og fremkommeligheten for gående og syklende andre steder i kommunen. Flere av disse strekningene ligger på fylkesvegnettet, og er konsekvensutredet.

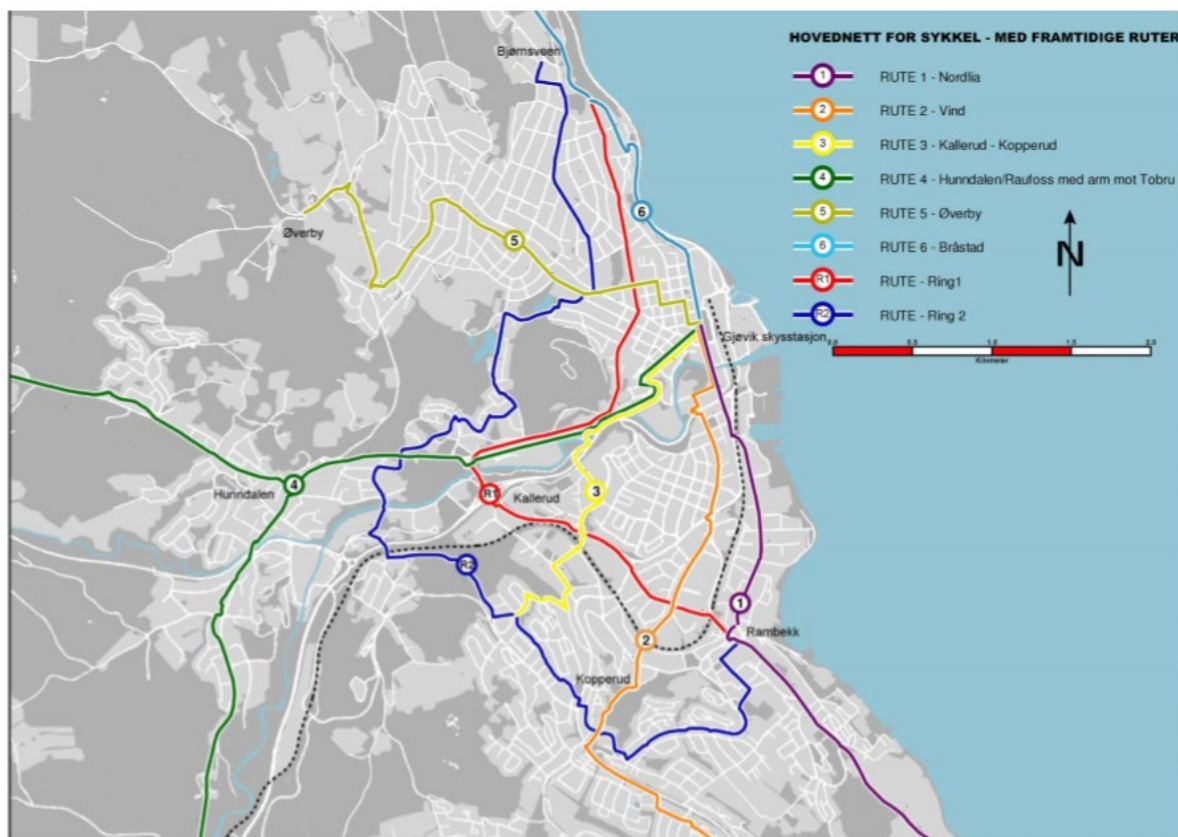
Mål:

- Gjøvik skal ha et hovedsykkelvegnett som gjør sykkelen til et attraktivt transportmiddel og får flere til å sykle.

Strategi:

Regulerte gang- og sykkelveger og andre eksisterende gang- og sykkelveger er vist i plankartet med formålet hovednett for sykkel. Dette bidrar til å fremme sammenhengene og eventuelle mangler i nettet.

Nedenfor er hovednettet for sykkel i Gjøvik byområde vist slik det ligger i sykkelplanen.

Figur 10: Hovednett for sykkel

Det er lagt inn fremtidige traser for gang- og sykkelveger med linjesymbol i plankartet for en rekke strekninger som er konsekvensutredet. Tiltakene er ikke prosjektert eller detaljplanlagt, og det er derfor usikkerhet knyttet til eksakt geometri på linjene. Strekningene er ikke lagt inn med planformål, men med linjesymbol som sikrer nødvendig handlingsrom ved detaljprosjektering av tiltakene.

Det er lagt inn linjesymbol for fremtidig gang- og sykkelveger for følgende strekninger:

GS 1 Skumsrudvegen på Biri	Birivegen til Paradisvegen	500 meter
GS 2 Birivegen	Diseth til Kremmerodden	860 meter
GS 3 Kollsvegen	Øvre Bråstad til Lundstein skole	350 meter
GS 4 Trondhjemsvegen	Johan Sverdrups gate til Bråstadbrua	2075 meter
GS 5 Odesvegen	Bybrua til Tobru	1380 meter
GS 6 Åsvegen	Hunndalen til Hunn kirke	875 meter
GS 7 Honnevegen		370 meter
GS 8 Sveumsvegen	Skoglundfeltet til Nygård	920 meter
GS 9 Amsrudvegen	Raufossvegen - Ås skog	500 meter
GS 10 Fritjof Nansens veg	FV.33 til Vindingstad skole	600 meter
GS 11 Nordbyen	Gjøvik stadion - Panoramavegen - Øverbyvegen	3500 meter

I planbestemmelsene er det stilt minimumskrav til sykkelparkering for ulike typer bygninger. Dette for i langt større grad enn tidligere legge til rette for tilstrekkelig mange og sikre sykkelparkeringsplasser. Det også stilt ulike kvalitetskrav til sykkelparkeringsplassene.

Videre arbeid:

- Reguleringsplan for E6 skal avklare behov for trafikksikkerhetstiltak på lokalvegnettet. Gang- og sykkelvegen på Biri bør forlenges 300 meter mot nord. På Biristrand er det

behov for å forlenge gang- og sykkelvegen to km både mot sør og nord slik at det er sikret trafiksikker skoleveg langs fv.330 Bistrandvegen til alle boligene innen fire km avstand fra skolen.

- Planlegge og realisere kortsiktige og langsiktige tiltak i sykkelplanen, og GS1- GS11 som er lagt inn i planen som fremtidige gang- og sykkelveger.
- Planlegge og realisere etappe 2 for gang og sykkelvegløsning i Marcus Thranes gate og Trondhjemsvegen.
- Planlegge og realisere ny gang- og sykkelbro mellom Raufossvegen og Campus.
- Utrede og planlegge gang- og sykkelveg langs Øverbygdsvegen på Biri til Oladalen.
- Utrede løsning for gang- og sykkelveg langs gamle Vestre Totenveg mellom Kopperud skole og Vind.
- Utrede løsning for gang- og sykkelveg langs Prost Bloms gate og Øverbyvegen i samarbeid med Statens vegvesen.

3.2.5 Kollektivknutepunkt

Skysstasjonen i Gjøvik sentrum er det viktigste kollektivknutepunktet i kommunen, og den er nå ferdigstilt. Trafikkarealene på skysstasjonen er vist i plankartet som kollektivknutepunkt. Det er også et nytt kollektivknutepunkt på Campus.

Det er etablert ny kollektivterminal ved Mjøsbrua på Biri. Terminalen har blitt et viktig knutepunkt for busstrafikken i innlandet, og har en sentral plassering i møtepunktet mellom E6 og RV 4. Terminalen blir påvirket av ny E6, og fremtidig løsning for kollektivterminal ved Mjøsbrua må avklares gjennom ny reguleringsplan for E6.

3.3 Grønnstruktur

3.3.1 Grønnstruktur

Status:

I Gjøvik byområde går natur- og kulturlandskapet inn mellom de utbygde områdene og enkelte steder helt inn til sentrum. Disse grøntkorridorene binder sammen tettbebyggelsen i sentrumsnære områder med naturområder utenfor sentrum. Områdene utgjør viktige forbindelseslinjer for friluftsliv, helsebringende ferdselsårer for gange og sykkel, trekkveier for vilt og som levested for planter og dyr. Den grønne strukturen er også av stor betydning som flomveier som motvirker avrenning og flomskade på veger og bygninger.

Mål:

- Bevare grøntområdene som strekker seg ned mellom bebyggelsen og ned til sentrum.
- Ivareta grøntområdene/parkene i by- og tettstedsområdene skal, og til rette for aktiviteter.
- De grønne åsene rundt byen skal beholde sitt naturlige preg, uten bebyggelse som bryter silhuetten.
- Videreutvikle sammenhengende nettverk av turstier og skiløyper og sikre disse mot inngrep og nedbygging.
- Videreutvikle turstinettverket for å optimalisere tilgjengeligheten for alle brukergrupper med ulike funksjonsnivå.

Strategi:

For å sikre viktige vegetasjonsbelter og friluftsområder mot nedbygging, er store arealer avsatt som grønnstruktur i plankartet. Det er gitt tilhørende bestemmelser om bl.a. å unngå flatehogst, tillate å tilrettelegge mindre tiltak for friluftsliv uten reguleringsplan og sikre at turstier og skiløyper mot inngrep og nedbygging, jf. planbestemmelse § 11-1.

Byvekstgrensa som er avsatt i gjeldende plan er videreført og synliggjort i eget temakart. Hensikten med byvekstgrensa er å ha en grense for byens vekst og avgrense viktige friluftsområder og landskapstrekk mot nedbygging.

Framtidig planlegging skal sikre mer sammenhengende turstinett som er koblet på gåvennlige ruter mellom målpunktene boligområder, skoler/barnehager, parker, byrom, offentlige aktivitetsplasser/møteplasser. Gåstrategi må ses i sammenheng med en blå-/grønnstrukturplan som inkluderer nærturtraseer mellom boliger og felles møteplasser/målpunkt.

I planbestemmelse § 7-2 om byggeskikk og estetikk, er det gitt bestemmelse om at bebyggelse skal ikke plasseres så høyt oppe i åsene at silhuetten brytes.

3.3.2 Naturområder

Status:

Gjøvik kommune har kartlagt biologisk mangfold. Opplysninger om naturområder og spesielle arter er å finne i databasene Naturbase og Artsdatabanken. Kartleggingen har vært utført som særskilte prosjekt, men mye data har også kommet ved særskilte registreringer i jord- og skogbruk og i konsulentmiljøer.

Mål:

- Vektlegge hensynet til naturmangfoldet ved planlegging av nye byggeområder og infrastrukturtiltak, og avveie arealdisponeringen mot kjente registreringer av lokaliteter som inneholder viktige biologisk elementer. I tillegg ta høyde for at det kan være nødvendig med ytterligere utredninger dersom kunnskapsgrunnlaget ikke er godt nok.
- Ta hensyn til lokaliteter som inneholder arter oppført i "rødlista". Det samme gjelder lokaliteter som innlandet, og dermed Gjøvik, har et spesielt ansvar for i nasjonal og/eller internasjonal sammenheng.

Strategi:

Områder med naturtyper som er registrert som svært viktige (A) for biologisk mangfold og som ikke er vernet etter Naturvernloven er avsatt som naturområder i plankartet. Bekkekløfter utgjør en stor andel av disse og er blant annet registrert i Kalverudelva, Skulhuselva, Vismunda, Bråstadelva, Bjørnstadelva og Pukua.

Nedenfor er en oversikt over naturområdene i plankartet:

Nr	Områdenavn	Naturtype
GN1	Kristianslund	Marisko
na8	Bjørnstadelva	Bekkekløft og bergvegg
na9a	Øvstedal, Biristrand	Naturbeitemark

na9b	Øvstedal, Biristrand	Bekkekløft og bergvegg
na10	Slemdalen	Bekkekløft og bergvegg
na11	Gråsteinmyra	Myr
na12	Svarkvatna og myrene rundt	Andre viktige forekomster
na13	Bjønnyra	Andre viktige forekomster
na14	Austdalsmyrene	Gammel barskog
na15	Redalssætra	Andre viktige forekomster
na16	Midtre Hegge	Naturbeitemark
na17	Ekerå	Slåttemark, svært viktig
na18	Vismunda ved Krageberg	Bekkekløft og bergvegg
na19	Melbytjernet	Rik kulturlandskapssjø
na20	Klundby	Naturbeitemark
na21	Skumsjøen - Ballropmyra	Deltaområde
na22	Gåstjern	Andre viktige forekomster
na23	Ekstادتjernet	Rik kulturlandskapssjø
na24	Fjortentjernsmyrene	Andre viktige forekomster
na25	Taraldsrud nedre	Slåttemark, svært viktig
na26	Kvekasetra	Slåttemark, svært viktig
na27	By i Vardal	Hagemark
na28	Bråstadelva, nedre del	Bekkekløft og bergvegg
na29	Dempa	Naturbeitemark
na30	Bjørke	Småbiotoper

Svært viktige og viktige arealer for naturbeitemark på Hegge er også vist som naturområde i plankartet. I tillegg er det avsatt et stort seterområde på Dempa med bakgrunn i at det er en stor, relativt godt hevdet naturbeitemark, forekomst av flere rødlistearter og arealer med truet vegetasjonstype. Et stort innmarksbeite på Øvstdal er også lagt inn som grønnstrukturformål i plankartet. Lokaliteten framstår som ei stor og artsrik naturbeitemark i god hevd. Det er påvist en lang rekke krevende naturengplanter. Det er forekomst av truet vegetasjonstype.

Det er gitt bestemmelser om at det innenfor disse områdene ikke er tillatt med flatehogst eller drenering/grøfting. Eventuell skjøtsel skal skje i samsvar med råd som framgår av registrering i Naturbasen, jf. planbestemmelse § 11-2.

Gjøvik kommune har forekomster av dragehode som er en prioritert art som er registrert som sårbar i Norsk rødliste for arter. Dragehode er en flott og karakteristisk flerårig plante som tilhører leppeblomstfamilien. Det er gitt bestemmelser om at enhver form for uttak, skade eller ødeleggelse av dragehode er forbudt i samsvar med Forskrift om dragehode som prioritert art, jf. § 7-8.

3.3.3 Friområder

Status:

Gjøvik kommune eier store deler av områdene som er avsatt til friområder. Eksempel på friområder er Bassengparken og Hovdetjern/Fastland. Bassengparken ligger tilbaketrukket mot skogen. Dette er en idyllisk plass med vann/dammer og gras.

Hovdetjern/Fastland er det området som blir mest brukt av både fastboende og turister. Området består av mange elementer som gir mulighet for tilgjengelighet og aktivitet for både funksjonshemmede og funksjonsfriske. Området er tilrettelagt for bading, stuping, lek på lekeplass, soling, volleyball osv.

Vikodden og områder ved Skonnordtjernet ble omdisponert til friområde ved forrige revisjon. I løpet av planperioden har deler av disse områdene blitt opparbeidet som friområde. Kremmerodden og Flutua er statlig sikrede friluftsområder.

Mål:

- Det er et mål for Gjøvik kommune å tilrettelegge egnede arealer i strandsona til aktivitets- og rekreasjonsområder som kan bidra til å stimulere til økt bruk og aktivitet, samt bedre folkehelse og livskvalitet.
- Det kan i enkelte områder tillates bygging ned mot vannkanten gjennom reguleringsplanlegging, men ikke på en slik måte at det hindrer allmenn ferdsel langs vannet. I de tilfeller der det ikke lar seg gjøre med allmenn tilgang langs vannkanten, for eksempel ved båthavner, skal det være gode løsninger for å passere anlegget på landsiden.
- Dersom viktige infrastrukturtiltak må berøre strandlinjen skal det reetableres en strandsone mot Mjøsa.

Strategi:

Eksisterende friområder er videreført i planen. Dette gjelder blant annet badeplasser langs Mjøsa og andre vassdrag i kommunen.

Områder for friluftsliv, lek og aktiviteter for allmennheten er avsatt som offentlige friområder. Mindre tiltak for å tilrettelegge for friluftsliv er unntatt fra plankrav under gitte forutsetninger, jf. § 11-3.

Videre arbeid:

Ferdigstilte kommunedelplan for strandsona med strategier for å utvikle friområdene og grønnstrukturen langs Mjøsa videre. Planen omfatter strekningen mellom kommunegrensa i sør til Fredevika, og fra CC nord til Bråstadelva.

3.3.4 Parkområder

Status:

Parkene og grøntområdene fyller en positiv funksjon i byen og er mye benyttet. Et hovedtrekk er at den gamle trevegetasjonen er plantet før siste verdenskrig, og også i noe omfang før første verdenskrig. Trærnes sunnhetstilstand er høyst varierende. Deler av parkene bærer også preg av slitasje, og trenger opprusting. Parkene bør opprustes ut fra kriteriene bruksverdi og estetisk kvalitet.

I sentrum finner vi Jernbaneparkene som består av Jernbaneparken, Minneparken og Fischerparken. I forbindelse med utbygging av ny Skysstasjon ble Jernbaneparken og torget opprustet. Parken har fått nye funksjoner som skatepark og lekeplass, og dette er bidratt til økt folkeliv i denne delen av byen. Alle tre parkene ble berørt av opprustingen av Strandgata. Gamle trær er felt for å gi plass til en ny gangveg og en trerekke fra CC til Hunnsvegen.

Gjøvik gård er den største parken i sentrum, og er en viktig grønn lunge i byen. Området er fredet, og er nærmere omtalt under «hensynssone for kulturmiljø». Christies Plass (også kalt Skråtorget) er også en av sentrumsparkene som er en verdifull grønn lunge for beboerne rundt parken.

Kirkeparken ligger ved Gjøvik kirke, og er i dag en park med lite aktivitet. Kirkeparken kan utvikles til en aktivitets- og brukspark som kan fungere som nær- områdelekeplass for nye boligprosjekter i kvartaler rundt Gjøvik kirke. Fahlstrøms plass (også kalt Panparken) er en liten, men viktig park hvor det er uteservering i sommerhalvåret. Rådhusplassen er også en grønn lunge for opphold, og det skal nå skje en opprusting. Ved siden av Rådhusplassen ligger Kauffeldtgården. På baksiden av huset er det et lite grønt område som ble opprustet i 2012.

I tillegg til disse parkene er det små parker/grøntområder med forskjellige funksjoner. Det er: Eidsvolds Plass, Utsikten (i Trondhjems v.), Jugerspissen, Hans Mustads Plass, Falsens Plass, Småbåthavna/Skibladnerbrygga, Spiss Føllingstads veg og Gamletorget.

Mål:

- Parkene skal bidra til at byen har et grønt preg, og skal være attraktive møteplasser og aktivitetsområder for innbyggerne og turister.

Strategi:

Parkene i byen er avsatt som grønnstruktur med underformål Park i plankartet. Det er gitt tilhørende bestemmelser om at mindre tiltak for utvikling av parkformålet er tillatt uten reguleringsplan. Gjøvik gård og uteområdene rundt Gjøvik rådhus har fått formålet park.

Videre arbeid:

Kommunen skal fortsette å ruste opp parker som er en del av viktige byrom. Byggetrinn 3 i jernbaneparken gjenstår. Videre skal uteområdene rundt Gjøvik rådhus og biblioteket

rustes opp etter rehabiliteringen av rådhuset. Det er også behov for å oppgradere Fahlstrøms plass og Kirkeparken. Det er viktig at den kommende sentrumsplanen inneholder en strategi for parker og byrom.

3.4 Forsvaret

Det er kun et mindre område i Gjøvik kommune som er avsatt til formålet.

3.5 Landbruks-, natur-, og friluftsmål (Lnf)

3.5.1 Lnf- landbruk og gårdstilknyttet næringsvirksomhet

Status:

Størstedelen av arealene i plankartet er avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområder, dvs. LNF-områder. LNF-områder består av skog, dyrka mark, naturområder og vegetasjonsbelter langs naturlige vannårer, stier, veier og strandlinje. Gjøvik er en av de største jord- og skogbrukskommunene i Oppland med hele 10 % dyrka mark og 74 % skog. Gjøvik kommune har innført stimuleringspakke for jordbruket med på blant annet tiltak for å fremme nydyrking. I løpet av planperioden har dette bidratt til at det er godkjent 1185 dekar nydyrket areal.

Mål:

- Verne om produksjonsgrunnlaget for landbruksnæringen og å opprettholde folketallet i grendene.
- Følge opp statens målsetning om å begrense avgangen av dyrket og dyrkbar mark ved at alternative arealer til dyrket og dyrkbar mark som hovedregel skal velges til utbyggingsformål. God matjord og arealer der det kan dyrkes matkorn er særlig viktige å ta vare på. Tilsvarende bør store og lettdrevne jorder beskyttes sterkere enn små arealer med bebyggelse på flere sider.
- Bevisst bruke jord- og skogbruksressursene for å redusere forbruket av ikke-fornybare ressurser. Gode skogsboniteter skal skjermes mot nedbygging, og samtidig stimulere til aktiv skogskjøtsel.

Strategi:

Arealer for landbruk og stedbunden næring er avsatt til LNF-formål med tilhørende planbestemmelse § 13-1. I LNF-områdene er tiltak som ikke er tilknyttet stedbunden næring ikke tillatt, jf. PBL §§ 20-1 og 20-2.

For å bidra til å opprettholde folketallet i grendene, vil Gjøvik kommune se positivt på søknader om fradeling som krever dispensasjon fra arealbruken dersom gitte forutsetninger er oppfylt. Eksempel på forutsetninger er hensyn til landbruk, forurensning,

kulturlandskap, biologisk mangfold, vassdrag og trafikk er oppfylt, jf. retningslinjer til § 13-1.

Nær byen og tettstedene skal holdningen til spredt utbygging være streng.

3.5.2 Lnf-areal for spredt boligbebyggelse

Status:

Gjeldende kommuneplaner inneholder områder for spredt boligbebyggelse med en tomtereserve på ca. 170 boenheter. Størstedelen av disse tomtene er lokalisert i Snertingdal (90), og for øvrig i Grande (20), Lundstein (20), Redalen (10), Biri (30), og Biristrand (10). Det er kun en liten del av denne tomtereserven som har blitt bygd ut i løpet av planperioden.

Mål:

- Opprettholde folketallet i grendene ved hjelp av en viss mengde spredt boligutbygging i grendene.
- Øke engasjementet om å utvikle bygdene, gjennom å samarbeide om utviklingstiltak ved dialog mellom kommunen og bygdeutvalg/bygdeforum.

Strategi:

LNF-områder med spredt boligbebyggelse er videreført fra gjeldende plan, og arealene er avsatt i plankartet. Antall tomter som kan tillates fradelt innenfor hvert område er vist med tall i parentes i plankartet. Det er gitt egne bestemmelser til disse områdene i planbestemmelse § 13-2. For å følge opp jordvernmål er det gitt bestemmelser om at bygging fortrinnsvis skal skje på de delene av områdene som er dårligst eigna til landbruksdrift, og ikke på dyrka mark. Boligtomtene er begrenset til to dekar. Det er også gitt bestemmelser om å utarbeide tomtedelingsplan for disse områdene før kommunen kan gi fradelingstillatelse. Det er tatt ut 35 tomter for LNF-spredt boligbebyggelse i Snertingdal på bakgrunn av meklingsresultatet.

3.5.3 Lnf-areal for spredt fritidsbebyggelse

Området ved Skonnord i Snertingdal på 70 dekar ble lagt inn ved forrige revisjon av kommuneplanen, og det er åpnet for å etablere inntil 10 hytter i området. § 13-3.2 i planbestemmelsene gir detaljerte føringer for utbygging innenfor området. Tiltaket er å anse som et prøveprosjekt der det åpnes for å etablere enkle hytter som er mobile i den forstand at de kan fjernes forholdsvis enkelt. Det er ikke tillatt å fradele tomter til hyttene.

I tillegg er det avsatt et mindre areal for spredt fritidsbebyggelse ved Furuset. § 13-3.1 i bestemmelsene gir føringer for hva som er tillatt innenfor dette området.

3.6 Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone

Generelt:

Mjøsa er vår viktigste drikkevannskilde og samtidig et av våre viktigste rekreasjonsområder/friluftsområder. Her skal hensynet til drikkevannsinteresser og friluftsliv veie tungt.

EU's rammedirektiv for vann; vanddirektivet, ble vedtatt av alle medlemsstatene i 2000. Direktivet ble innlemmet i EØS-avtalen og gjort gjeldende for Norge i 2007. Rammedirektivet har som hovedformål at vi skal beskytte og forbedre vannkvaliteten i vassdragene, grunnvannet og kystområdene våre. Hunnselva var med i første planperiode. Den første forvaltningsplanen og tiltaksanalysen for Hunnselva ble vedtatt og godkjent i 2010. En er nå inne i planperiode to som omfatter hele Norge. Gjøvik kommune inngår i sin helhet i vannområde Mjøsa og vannregion Glomma. Regional plan for vannforvaltning i vannregion Glomma ble vedtatt i 2015. Målsetningen er å gjennomføre tiltak for å bedre den kjemiske og økologiske miljøtilstanden, samt å unngå inngrep som forringer miljøtilstanden i vann og vassdrag.

Kommunene rundt Mjøsa har alle et spesielt ansvar for å forvalte storørretstammen i Mjøsa. I Gjøvik er det flere elver hvor mjøsørreten gyter. Det må ikke settes i gang tiltak som er til hinder for dette i framtiden.

Gjøvik har vedtatt vannkvalitetsmål for Mjøsa og alle andre vann og vassdrag i kommunen. Det skal være drikkevannskvalitet på råvannet fra Mjøsa og badevannskvalitet i strandsonen. Alle andre vann og vassdrag skal ha tilfredsstillende badevannskvalitet.

Prosjekt strandsone Mjøsa ble gjennomført som et fellesprosjekt for kommunene og fylkene rundt Mjøsa. Hensikten var å komme fram til omforente visjoner, mål og regler for Mjøsas utvikling i framtida. Prosjektet har utarbeidet "Det gode liv ved Mjøsa" med felles retningslinjer for Mjøsas strandsone. Gjøvik kommune har tidligere sluttet seg til disse retningslinjene, men har i kommuneplanen valgt å utdype disse retningslinjene videre med mer detaljerte planbestemmelser og retningslinjer. Hensynene i "Det gode liv ved Mjøsa" er således ivarettatt.

Ved forrige revisjon ble arealbruken for vannarealene detaljert i noe større grad enn tidligere i plankartet. Den nye planloven har gitt flere arealformål for vannarealene, og med tilhørende mulighet til å gi bestemmelser til disse. Planforslaget gir klare føringer for å forvalte vannarealene.

3.6.1 Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone

I plankartet er vannarealene hvor det ikke er spesifikke arealbruksinteresser avsatt til det generelle formålet bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone i plankartet. Dette gjelder for Mjøsa, andre mindre vann i kommunen, samt elver og bekker.

3.6.2 Småbåthavn

Mjøsa er populær blant båtfolket, og det er over tid etablert et variert båtplasstilbud for ulike båttyper i småbåthavner. I plankartet er de eksisterende småbåthavnene vist med eget formål.

Det er lagt inn utvidelse av småbåthavna i Rambekkvika (S1). Intensjonen er å legge til rette for å fylle ut i Mjøsa slik at arealet for båttopplag blir utvidet med ca. fem dekar. Det er behov for å flytte båttopplaget i Gjøvik sentrum ved utløpet av Hunnselva. Det er spesielt viktig å legge til rette et tilbud for opplag av seilbåter som ikke bør transporteres bort for vinterlagring.

Det er plankrav for å etablere nye småbåthavner og utvide eksisterende anlegg. Enkeltbrygger er ikke vist som småbåthavn i plankartet. Planbestemmelsene tillater ikke å etablere nye brygger og moloer utenfor områder avsatt til småbåthavn, jf. bestemmelsenes § 14- 2.

Videre arbeid:

- Utarbeide ny reguleringsplan for Rambekkvika båthavn.

3.6.3 Fiske

Det har vært drevet aktivt næringsfiske fra Furuseeth gård, og det er flere notdrag og garnplasser utenfor gården. Grunnlaget for næringsfiske har blitt svekket pga blant annet kvikksølv i fisken. Fiske kan være en fremtidig del av næringsgrunnlaget til gården, og deler av arealene i Mjøsa på utsiden av gården er avsatt til område for fiske i plankartet.

3.6.4 Naturområder

Nedre del av Hunnselva og Bråstadelva er avsatt med formålet naturområde i plankartet. Elvene er blant annet viktige gyteelver for mjøsørret. Planformålet med tilhørende bestemmelser sikrer at naturmiljøet i elvene blir ivaretatt.

3.6.5 Friluftsområder

Vannarealene i Mjøsa, Skumsjøen, Ringsjøen, og andre mindre vann, er attraktive områder for friluftsliv som bading, sportsfiske og småbåtliv. Friluftsområdene i vannarealene henger naturlig sammen med friområdene på landsiden. I plankartet er friluftsområder i blant annet Mjøsa vist i sammenheng med friområder på landsiden. Det er viktig å sikre disse arealene mot inngrep som kan være til hinder for å utøve friluftsliv. Bestemmelsene § 14-6 åpner for å gjennomføre tilretteleggingstiltak som fremmer friluftinteressene i disse områdene.

3.7. Hensynssoner

3.7.1 Støysone

Alle registrerte støysoner er vist i plankartet, og bestemmelsenes § 15-1 angir at bygge- og anleggstiltak innenfor disse sonene skal forholde seg til retningslinjene for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442).

Det er vist gul og rød støysone ved følgende tiltak:

- Riksveger og fylkesveger
- Reviholen skytebane
- Bradalsmyra skytefelt
- Elvedalen motorsportsenter

Nøyaktigheten er tilpasset oversiktsplanlegging. Støysonene spesielt lang riks- og fylkesveger er ingen støyutredning for bebyggelsen. De er mer et tidlig varsel om at bebyggelse i sonene kan bli støyutsatt utover de tillatte grenseverdiene. Ved planlegging av ny støyfølsom bebyggelse i disse sonene er det krav om støyfaglig utredning, og nærmere krav til å ivareta støyhensynet fremgår av § 7-1.1.

Det er en avvikssone i Gjøvik sentrum der kommunen kan godkjenne støyfølsom bebyggelse selv om bebyggelsen ligger i rød støysone. § 7-1.1 c) redegjør nærmere for denne avvikssonen, inkludert hvilke avbøtende tiltak som skal være ivare tatt.

3.7.2 Faresone for flom

Storflommen i Mjøsa våren 1995 førte til en betydelig kartlegging og kunnskap om hvilke områder som er flomutsatt i Gjøvik. Skadene som kan oppstå ved flom i Mjøsa er i hovedsak materielle. Flomsituasjonene er varslet og kommer gradvis. Det er i hovedsak naust og fritidsboliger som blir berørt av flom utenfor byområdet, mens det hovedsakelig er næringsbebyggelse som er flomutsatt innenfor byområdet. Transformasjonsområdene på Mjøsstranda og Huntonstranda ligger i et flomutsatt område.

Faresonen for flom (H320_1) viser 200-års flomhøyde i Mjøsa og nedre del av Hunnselva. For Mjøsa er kote 127 meter over havet benyttet, og den tar høyde for en 200-års flomhøyde på kote 127, og i tillegg skal det tas høyde for 0,3 meter sikkerhetsmargin. Det er gjennomført en flomsoneberegning for nedre del av Hunnselva (H320_2), fra Alfarvegen og ned til Hunnselvas munning, samt nedre del av Vismunda (H320_3). Bestemmelsenes § 15-2 legger nærmere føringer for planlegging og tiltak innenfor flomsonen.

Det er ikke gjennomført flomsonekartlegging for andre vassdrag i kommunen, men det foreligger aktsomhetskart fra NVE. Disse er lagt inn i plankartet som aktsomhetssone for flom (H320_4). Ved planlegging av tiltak innenfor disse sonene er det behov for avklaring av reell flomfare, og § 15-2.3 gir nærmere føringer om dette.

3.7.3 Faresone for høyspentledninger

De store, eksisterende linjene er vist på plankartene med faresone (H370), med reserverte korridorer på 150 m, 100 m og 60 m bredde for henholdsvis linjer på 300 kV (kilovolt), 132 kV og linjer fra 66 kV og mindre.

Den reserverte korridorbredden er langt større enn de gjeldende forskriftene krever. Hensikten i planen er å trygge et større område mot elektromagnetisk stråling, da det finnes indikasjoner på at slik stråling kan være helsefarlig. Forskning har imidlertid ikke gitt noen entydige holdepunkter for hvilke avstander eller strålingsnivåer en bør ta hensyn til, men Statens strålevern anbefaler at det ikke bygges boliger i områder hvor strålingsnivået overskrider 0,4 µT. De viste korridorene på plankartet ivaretar dette nivået i tilstrekkelig grad. Det kan komme nye resultater i forskningen som vil gjøre det riktig å vurdere korridorbreddene på nytt. Ved søknader om tiltak innenfor korridorene er det krav om å dokumentere strålingsnivået, jf. § 15-3 i planbestemmelsene.

Det er ikke vist nye, planlagte kraftlinjer på plankartene. Eventuelle nye linjer i planperioden vil bli konsesjonsbehandlet etter energiloven. Det er innhentet nye kartdata for eksisterende kraftlinjer, og linjer som er lagt om som jordkabel i senere år er ikke vist med faresone.

3.7.4 Faresone for skred

Skredfaren i kommunen er generelt lav, men det er enkelte mindre områder der NVE har definert aktsomhetsområder for skred. Det er lagt inn faresone (H310) for skred i plankartet for de aktsomhetsområdene som berører områder med eksisterende bebyggelse eller ubebygde byggeområder.

3.7.5 Sikringssone for vannforsyning

Hemsangen hyttefelt har vannforsyning fra Hemsangen og er avsatt som sikringssone for vannforsyning.

3.7.6 Sikringssone ved Raufoss industripark

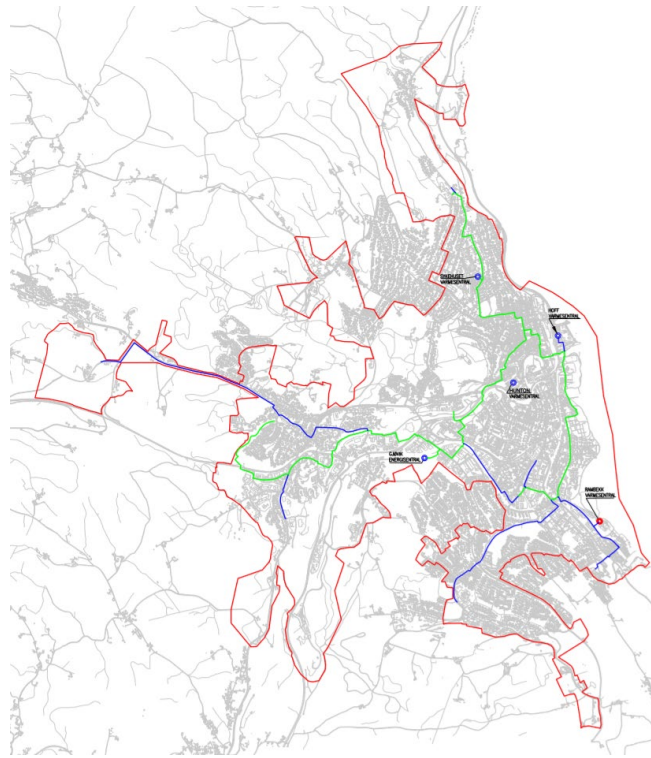
Det er innarbeidet en sikringssone ved Raufoss industripark for å ivareta sikkerhetsavstand i forhold til virksomheten i Raufoss industripark. Sikringssonen samsvarer med arealet som lå inne i planforslaget for områderegeringsplanen for Raufoss industripark før planområdet ble tilpasset ny kommunegrense.

3.7.7 Faresone ved ammunisjonsdeponi i Mjøsa

Det er innarbeidet en faresone (H_390) med diameter på 200 meter rundt ammunisjonsdeponiet i Mjøsa der det er fare for forurensning. § 15-7 i bestemmelsene gir føringer for tiltak i området.

3.7.8 Infrastruktursone med tilknytningsplikt for fjernvarme

Eidsiva Bioenergi AS anmodet i 2017 Gjøvik kommune om å innføre bestemmelser i kommuneplanens arealdel om tilknytningsplikt for fjernvarme. Kommunestyret behandlet anmodningen i sak 120/2017, 30. november 2017. De gikk inn for å innføre bestemmelser om tilknytningsplikt til fjernvarme i innenfor konsesjonsområdet i forbindelse med revisjonen av kommuneplanens arealdel.

Figur 11: Rød linje viser konsesjonsgrense for fjernvarme

§ 16-1 i planbestemmelsene gjelder innenfor infrastruktursonen (H410) i plankartet og angir konkrete kriterier for hvilke tiltak som utløser tilknytningsplikt for fjernvarme. Det er satt en grense på arealstørrelse på 500 m² oppvarmet areal ved nybygg og hovedombygginger. Tilknytningsplikten slår ikke inn for bygg som tilfredsstiller visse kriterier for netto oppvarmingsbehov. Bestemmelsen åpner også for at kommunen kan gi helt eller delvis unntak fra tilknytningsplikten dersom utbygger kan dokumentere at bruk av alternative løsninger for tiltaket vil være miljømessig bedre enn tilknytning til fjernvarme.

3.7.9 Båndleggingszone etter kulturminneloven

Følgende områder som er automatisk freda etter kulturminneloven er avsatt som båndleggingszone iht. PBL § 11-8 bokstav d):

H730_1 Kauffeldtgården	H730_8 Øverbymarka røys
H730_2 Gjøvik gård	H730_9 Biri kirkested
H730_3 Gjøvik Stasjonsbygning	H730_10 Snertingdal kirkested
H730_4 Ramberget røys	H730_11 Bråstad gamle kirkested
H730_5 Kastad røys	H730_12 Hunn middelalderske kirkested
H730_6 Bråstad nordre røys	H730_13 Kjerkehaugen
H730_7 Berg røys	H730_14 Vardal kirkested

Eventuell konflikt med kulturminner skal avklares gjennom byggesaks-, dispensasjons-, eller reguleringsplanbehandling.

3.7.10 Båndleggingszone etter naturvernloven

Følgende områder er fredet etter naturvernloven, og § 17-2 angir føringer for tiltak innenfor disse områdene:

H720_1 Svennesvollene naturreservat	Edelløvsog
-------------------------------------	------------

H720_2 Eriksrud naturreservat	Edelløvsskog
H720_3 Lindstad naturreservat	Edelløvsskog
H720_4 Bjønnhaugen naturreservat	Granskog
H720_5 Evjemyra naturreservat	Myrområde
H720_6 Øytjernet naturreservat	Barskog
H720_7 Kremmerodden naturminne	Geologi / fossiler
H720_8 Brattåshaugen naturreservat	Granskog

3.7.11 Båndleggingssone - byggeforbudssone langs kraftledninger

Byggeforbudssonen langs 300 kV ledningsanlegg er 38 meter bredt, 19 meter målt horisontalt til hver side fra senter av ledningen. På enkeltstrekning ligger 132 kV ledningsnett parallelt med 300 kV ledningsnett, og på denne strekningen er byggeforbudssonen totalt 70 meter bred. Godkjenning av tiltak i sonen forutsetter forhåndsgodkjenning av ledningseier.

3.7.12 Hensynssone for landskap

Hensynssonene for landskap viderefører kulturlandskapene av særlig betydning som ble vist i forrige kommuneplan, samt en mindre utvidelse av området i Redalen. Registreringene som ligger til grunn er grovmasket. Innenfor disse områdene er det spesielt viktig å ivareta hensynet til kulturlandskapsmiljøet, og retningslinje § 19-3 angir nærmere føringer for hvordan disse områdene skal forvaltes.

Bilde: Kulturlandskap ved Bråstad

Hensynssonen for landskap er vist for følgende områder:

H550_1 Bråstad	H550_4 Vardal
H550_2 Melby	H550_5 Redalen
H550_3 Biri	H550_6 Biristrand

3.7.13 Hensynssone for kulturmiljø

Det er innarbeidet hensynssoner for kulturmiljø iht. PBL § 11-8 bokstav c) i plankartet for disse områdene:

H570_1	Pilegrimsleden	
H570_2	Øverbymarka	
H570_3	Jernbaneparken	(NB-område 3)
H570_4	Gjøvik gård	(NB-område 2)
H570_5	Storgata-aksen	(NB-område 4)
H570_6	Gjøvik nord	(NB-område 1)
H570_7	Arbeiderboliger i Leif Castbergs veg	(NB-område 6)
H570_8	Mustad fabrikker	(NB-område 5)
H570_9	Gjøvik kirke (listeført)	
H570_10	Biri kirke (listeført)	
H570_11	Vardal kirke (listeført)	

Retningslinjer til hensynssonene framgår av § 19.

Pilegrimsleden

Pilegrimsleden går fra Oslo til Nidaros, og er vist på plankartene på strekningen gjennom Gjøvik kommune som en 3 meter bred hensynssone for kulturmiljø. Leden er vist med samme trase som tidligere. Det er tidligere vært drøftet å legge om leden gjennom Gjøvik byområde med en endret trase som følger Mjøsa fra Rambekk til Bråstadvika. Siden denne kommuneplanrevisjonen kun er en begrenset gjennomgang av planen, er det ikke gjennomført prosess om å endre traseen for Pilegrimsleden. Det kan imidlertid være et aktuelt plantema ved neste revisjon av arealdelen.

Riksantikvarens NB-register

Gjøvik nord - Delområdet omfatter villabebyggelsen og alleen tilknyttet tidligere rv.4. Bebyggelsen i villaområdet med alléer langs Markus Thranes gate og Kyrre Grepps gate er vesentlig for Gjøviks identitet. Området ble bygd ut på tidlig 1900-tallet. Det er tre generasjoner hus i området; sveitserstil, jugend og funkis. Området er særpreget, med sentrumsnær villabebyggelse inspirert av det engelske hagebyidealet. Det er sammenhengen mellom alléene og villamiljøet som gir området sitt særpreg og kvalitet.

Industriområde Hunnselva - I området inngår Mustad fabrikker og arbeiderboliger i Leif Castbergs veg. I tillegg inngår området ved Brenneriet og Mølla.

Jernbaneparken - Området omfatter Gjøvik jernbanestasjon, og tilknyttede parkområder mellom jernbanen og bybebyggelsen.

Storgata-aksen - Området omfatter nordlige del av Storgata.

Gjøvik gård

Gjøvik gård har spilt en historisk viktig rolle for utviklingen av Gjøvik, og området er derfor av nasjonal interesse. Gårdens hageanlegg fungerer som en grønn lunge midt i Gjøvik. Restene av det opprinnelige hageanlegget og kanalsystemene er fortsatt bevart. Det er spesielt hovedbygningen som skiller seg ut og gir gården et staselig preg. Den hvitkalkede, klassisistiske empirebygningen er sentralt plassert øst i det åpne firkanttunet. Eiendommen med bygninger og park/hageanlegg ble fredet desember 2008.

Det er vedtatt en tiltaksplan for Gjøvik gård, og det er utarbeidet en egen landskapsplan for området.

3.7.14 Gjennomføringszone - krav om felles planlegging

Det er angitt soner med krav til felles planlegging for avgrensede områder i plankartet. Hensikten med disse sonene er å sikre at det blir helhetlige løsninger for blant annet infrastruktur, grønnstruktur og generell arealbruk innenfor områdene.

I plankartet er det vist gjennomføringszone med krav om felles planlegging for følgende områder:

- Gjøvikstranda
- Stensjordet
- Hovdetoppen
- Kristianslund (b43 og B19)
- Klundby og Hansvea (N4 og N5)

4. PROSESS, FØRINGER OG PLANDOKUMENTER

4.1 Planprosess og medvirkning

Varsel om oppstart av revisjonsarbeidet ble kunngjort samtidig med høring av forslag til planprogram 3. juni 2016 med åpning for innspill og forslag til arealbruksendringer. Det ble mottatt en rekke innspill til arealbruksendringer, og disse er konsekvensutredet.

Planprogrammet la vekt på det det skulle være en begrenset revisjon av arealdelen, med blant annet fokus på næringsområder, sykehusomt, varehandel, senterstruktur og landskapsanalyse. Behovet for nye boligområder er begrenset, men planprogrammet fremhevet behov for nye arealer på Biri, samt sentrumsnære arealer i byen. I tillegg ble det lagt føringer om forbedring av den pedagogiske oppbyggingen av plandokumentene. Revisjonen av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel startet parallelt, og det ble innledningsvis gjennomført flere åpne folkemøter ulike steder i kommunen. Samfunnsdelen av kommuneplanen ble vedtatt i 2018, og de langsiktige arealstrategiene ligger der.

Underveis i prosessen har kommuneplanens arealdel vært tema i drøftingsmøter i ulike råd og utvalg. Det er gjennomført workshop med utvidet formannskap om sentrumsutvikling. Utkast til planforslag ble også drøftet i regionalt planforum 21. mai 2019.

Planforslaget ble behandlet i Formannskapet 19. juni 2019, og det ble fattet vedtak om utlegging av planforslaget til offentlig ettersyn.

I høringsperioden ble det arrangert åpne møter om planforslaget i Gjøvik rådhus og på Biri. I tillegg ble det arrangert et frokostmøte med bransjen om planen. Planforslaget ble også drøftet i ungdomsrådet i høringsperioden, og i tillegg er barn og unge sin medvirkning ivaretatt gjennom involvering av barnerepresentanten. Rådet for funksjonshemmede og elderrådet er orientert om planforslaget, og disse er også involvert i høringsperioden med mulighet for uttalelse.

Formannskapet fattet vedtak om enkelte omprioriteringer i planforslaget og løsningsforslag for innsigelser 29. april 2020. Det er gjennomført en omfattende dialogprosess med innsigelsesmyndighetene for å løse alle innsigelsene til planforslaget. Det har vært en rekke møter med disse myndighetene. Det ble gjennomført felles befarings utbyggingsområder med innsigelser 26. mai.

Formannskapet fattet vedtak 10. juni 2020 med begjæring om mekling om 8 gjenstående innsigelser til utbyggingsområder. Øvrige 29 innsigelser ble avklart gjennom dialogprosessen. Første meklingsmøte ble gjennomført 19. august 2020, og dette ble fulgt opp med ekstra møte 15. september. Meklingsresultatet ble at innsigelsen fra Statens vegvesen B1 Brobakken ble opprettholdt og måtte avklares av departementet. Det ble enighet om en helhetlig løsning for de øvrige innsigelsene. B2 Slåtsveen Aas gård er tatt ut, B8 Torkejordet er tatt ut, innsigelsene til B17 Østbyhøgda er frafalt, B24 Fautsveen er tatt ut, innsigelsene til K4 og N7 Sembshagen er frafalt, og innsigelsene til FT1 Bråstadvika camping er frafalt. Forhandlingene i meklingen førte også til at område b42 Smedmoen er tilbakeført til LNF-formål, og det samme gjelder 35 tomter for LNF- spredt boligbygging i Snertingdal. Departementet avklarte innsigelsen til B1 Brobakken, og området er godkjent som boligområde.

Planen ble vedtatt i kommunestyret 29.oktober 2020. Det ble gjennomført en ekstra høring av område B25 Fjordheim, og arealet ble godkjent som boligformål i kommunestyret 17. juni 2021.

4.2 Viktige føringer

De mest relevante nasjonale, regionale og lokale føringer for planarbeidet er listet opp her.

Nasjonale føringer

- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (14.5.2019)
- Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (26.9.2014)
- Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning (28.9.2018)
- Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen (20.9.1995)
- Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag (10.11.1994)
- St.meld. nr. 23 (2001-2002) Bedre miljø i byer og tettsteder
- St.meld. nr. 26 (2006-2007) Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand
- St.meld. nr. 9 (2011-2012) Landbruks- og matpolitikken – Velkommen til bords
- St.meld. nr. 21 (2011-2012) Norsk klimapolitikk
- St.meld. nr. 34 (2012-2013) Folkehelsemeldingen – God helse - felles ansvar
- St.meld. nr. 35 (2012-2013) Framtid med fotfeste– Kulturminnepolitikken
- St.meld. nr. 19 (2014-2015) Folkehelsemeldingen – Mestring og muligheter
- St.meld. nr. 14 (2015-2016) Natur for livet - Norsk handlingsplan for naturmangfold
- St.meld. nr. 18 (2015-2016) Friluftsliv - Natur som kilde til helse og livskvalitet
- St.meld. nr. 18 (2016-2017) Berekraftige byer og sterke distrikt
- St.meld. nr. 33 (2016-2017) Nasjonal transportplan 2018-2029
- St.meld. nr. 9 (2018-2019) Handelsnæringen - når kunden alltid har rett
- Nasjonal jordvernstrategi, St.prp. 127S (2014-2015)
- Bolig for velferd, nasjonal strategi for boligsosialt arbeid (2014-2020)
- Fortetting med kvalitet, veileder T-1267
- Planlegging av fritidsbebyggelse, T-1450
- Retningslinjer for behandling av støy i arealplanleggingen, T-1442
- Retningslinjer for behandling av luftkvalitet i arealplanlegging, T-1520
- Overvann i byer og tettsteder, NOU 2015:16
- Rundskriv H-5/18 Samfunnssikkerhet i planlegging og byggesaksbehandling
- Planlegging av grønnstruktur i byer og tettsteder, M100-2014
- Retningslinje for planlegging og utbygging i fareområder langs vassdrag, NVE 1/2008

Regionale føringer

- Regional planstrategi 2016-2020
- Regional plan for attraktive byer og tettsteder
- Byregion-programmet- (ByR-programmet)
- Regional vannforvaltningsplan for vannregion Glomma 2016-2021 og Tiltaksanalyse for vannområde Mjøsa.
- Det gode liv ved Mjøsa, med retningslinjer for planlegging i strandsona, datert 01.07.08.
- Regional næringsplan 2016-2026

- Areal- og transportstrategi for Mjøsbyen
- Regional plan for samfunnssikkerhet og beredskap 2018-2021 - Risiko- og sårbarhetsanalyse for Oppland fylke
- Kulturarvstrategi for Oppland 2015-2020
- Regional plan for folkehelse 2012-2016
- Regional plan for klima og energi 2013-2014
- Strategisk plan for Gjøvikregionen 2018-2020

Kommunale føringer

- Langtidsplan 2018 - kommuneplanens samfunnsdel
- Langtidsplan 2013 - kommuneplanens arealdel, vedtatt 27.3.2014
- Strategi for ny byutvikling
Samordnet areal og transportstrategi for Gjøvik, Visjon Gjøvik 2030
- Kommunedelplan for sentrum - Verneplanen
- Boligstrategisk plan
- Kommunedelplan for klima 2018-2022
- Prosjekt "Digitale Barnetråkk"
- Plan for hovednett for sykkel
- Trafikksikkerhetsplan
- Parkeringsstrategi for Gjøvik sentrum
- Gatebruksplan for Gjøvik sentrum
- Hovedplan for vann og avløp 2020-2031
- Kommunal plan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2020 -2023
- Plan for utvikling av Gjøvik som universitets- og studentby
- Utbyggingsplan for barnehagesektoren 2013-2025

4.3 Plandokumenter og kunnskapsgrunnlag

Plandokumenter:

Planmaterialet til kommuneplanens arealdel for Gjøvik kommune 2020-2032 består av disse dokumentene, som i sin helhet erstatter tidligere arealdel, godkjent 27.3.2014:

Plankart med juridisk virkning:

Plankartet består av en kombinasjon av arealformål og hensynssoner, og er juridisk bindende.

Digital versjon av plankartet ligger i Gjøvik kommune sin kartweb.

PDF-versjon:

1. Hele kommunen
2. Gjøvik byområde
3. Lundstein
4. Redalen
5. Biristrand
6. Biri
7. Nedre Snertingdal
8. Midtre Snertingdal
9. Øvre Snertingdal
10. Grande
11. Skansen

Plankart med hensynssoner som har juridisk virkning (tematiske plankart):

12. Faresone for flom, skred, og høyspentledninger, samt sikringszone for vannforsyning
13. Båndleggingssoner etter kulturminneloven og naturvernloven, samt hensynssoner for kulturlandskap og kulturmiljø
14. Støysoner
15. Infrastruktursone for tilknytningsplikt innenfor fjernvarmekonsesjonsområde
16. Gjennomføringszone - krav om felles planlegging
17. Bestemmelsesområder (vises i planbestemmelsene)

Temakart som ikke har juridisk virkning:

18. Byvekstgrense i Gjøvik byområde
19. Fremtidige veger og gang- og sykkelveger

Plankartet er utarbeidet på bakgrunn av eiendomsinformasjonen i matrikkelen, gjeldende reguleringsplaner, tidligere kommuneplan og lokalkunnskap. Kommuneplanen er en grovmasket oversiktsplan for alle arealene i kommunen, og i enkelte tilfeller vil det kunne være manglende samsvar mellom innholdet i plankartet og reell arealbruk. Slike feil kan blant annet ha oppstått på bakgrunn av feil eiendomsinformasjonen i matrikkelen. Ved enkeltsaksbehandling kan det tas hensyn til slike forhold dersom det har oppstått åpenbare feil.

Planbestemmelser og retningslinjer

Bestemmelsene er juridisk bindende. Retningslinjene ikke er juridisk bindende, men er av veiledende og informativ karakter. De gir føringer for rettslig og planfaglig vurdering av de enkelte arealformålene, hensynssonene og bestemmelsene.

Planbestemmelser og retningslinjer er i stor grad videreført fra forrige kommuneplan. Det har kommet inn bestemmelser og retningslinjer for flere nye tema. Spesielt sentrale er følgende nye bestemmelser: §§ 7-1.8 Massehåndtering, 7-3 Byform, 7-9 Lokalisering av virksomheter, 7-10 Handel og kjøpesenter, 8 Forhold som skal avklares og belyses i reguleringsplan, 9-1 Tetthet, 9-2 Bokvalitet og boligsammensetting og 16-1 med tilknytningsplikt for fjernvarme.

Dokumentet følger systematikken gitt i plan- og bygningslovens §§ 11-7 - 11-11. For å bedre den pedagogiske oppbyggingen av dokumentet er retningslinjene nå plassert rett etter bestemmelsene for de ulike temaene.

Bestemmelsene består av to hoveddeler. De generelle bestemmelsene med tilhørende retningslinjer gjelder for hele kommunen uavhengig av arealformål og hensynssoner i plankartet. Det spesielle bestemmelsene med tilhørende retningslinjer gjelder for spesifikke arealformål og hensynssoner i plankartet.

I tillegg er det lagt inn bestemmelsesområder som gjelder for avgrensede områder:

1. Bestemmelsesområde (1_1, _2, _3) for boligområder med småhusbebyggelse - § 9-3.1
2. Bestemmelsesområde (2_1, _2, _3) for forretningsområder for storvarehandel -§ 9-6 b).
3. Bestemmelsesområde 3 - indre sentrumssone - parkering § 6-4.2
- støy § 7-1.1 c)
4. Bestemmelsesområde 4 - ytre sentrumssone - parkering § 6-4.2

Planbeskrivelse

Planbeskrivelsen redegjør for planens formål, prioriterte plangrep som følger opp kommuneplanens samfunnsdel, og beskriver innholdet i de ulike formålene og hensynssonene i planen. Planbeskrivelsen er ikke juridisk bindende, men supplerer plankartet og planbestemmelsene.

Konsekvensutredning

Konsekvensutredningen er en overordnet vurdering av konsekvensene av planen, og en vurderer konsekvensene av de enkelte innspillene til endret arealbruk.

Risiko- og sårbarhetsanalyse

Risiko- og sårbarhetsanalysen er en overordnet analyse av risiko- og sårbarhet i kommunen generelt, og spesielt for de nye utbyggingsområdene.

Kunnskapsgrunnlag:

- Landskapsanalyse utarbeidet av Rambøll
- Analyse av varehandel og senterstruktur for Gjøvik utarbeidet av Norconsult
- Boligsosial analyse utarbeidet av Gjøvik kommune.
- Tomtestudie sykehus Gjøvik kommune utarbeidet av Sweco, datert 5.1.2017
- Tomtestudie næringsområder, Gjøvik kommune.
- Kommunestyrevedtak 120/2017 30.november 2017 om innføring av tilknytningsplikt for fjernvarme i forbindelse med revisjon av kommuneplanens arealdel.
- Rapport fra workshop i utvidet formannskap om sentrumsutvikling,
- Notat - gjennomgang av eksisterende boligområder i gjeldende kommuneplan, mai 2019.

4.4 Naturgitte betingelser

Gjøvik kommune har et totalareal på 672 km².

Gjøvik kommune består i hovedsak av tre øst/vest-gående dalfører med åspartier i mellom. Disse samles i et flatere terreng ned mot Mjøsa i øst. Bysentrumet ligger i det sør-østre hjørnet i kommunen. I hvert dalføre renner elvene; Vismunda i Biri, Stokkelva i Snertingdal og Vesleelva i Vardal (munner ut i Hunselva før bysentrum).

Det meste av fjellgrunnen i kommunen består av lagdelte avsetningsbergarter og noen omvandlingsbergarter (gneis). Forkastninger i jordskorpa og isbreens påvirkning gjennom transport av blokker av stein, sand og grus i smeltevannet, har i store trekk formet terrenget slik det er i dag. Da isen smeltet, ble løsmassene liggende i varierende tykkelse over berggrunnen.

Det kalkrike fjellet i Biri og de bløte skiferområdene i Vardal og Snertingdal, er årsaken til at noen områder har bedre kvalitet på jordsmonnet enn ellers. I de høgereliggende strøkene hvor jorda for det meste er blitt til som følge av forvitring av grunnfjellet, og hvor utvaskingen av jordsmonnet har vært kraftig, er det for det meste skog i dag. Der hvor jordlaget i tillegg er ganske tynt, som på Vardalsåsen og deler av Biri- og Snertingdalsåsen, er det i dag større områder med myrer, vann og lite produktiv skog.

Landbruksarealene er gjerne konsentrert på "solsiden", og skogen på "skyggesiden". Gjøvik er en av de største jord- og skogbrukskommunene i Oppland.